

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.411.6.2.2023

Pan
Tomasz Sobieraj
Prezydent
Miasta Koszalina

Urząd Miejski w Koszalinie
ul. Rynek Staromiejski 6-7
75-007 Koszalin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/23/005 – Realizacja wybranych zadań oświatowych przez jednostki samorządu terytorialnego na terenie województwa zachodniopomorskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Koszalinie, ul. Rynek Staromiejski 6-7, 75-007 Koszalin ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Sobieraj – Prezydent Miasta Koszalina ² od 7 maja 2024 r. W okresie objętym kontrolą Prezydentem Miasta ³ był Piotr Jedliński, pełniący swoją funkcję od 9 grudnia 2010 r. do 6 maja 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie podległym publicznym szkołom podstawowym i ponadpodstawowym warunków do realizacji ich zadań statutowych.2. Sprawowanie nadzoru nad działalnością podległych publicznych szkół.3. Wykorzystanie przez organ prowadzący informacji o wynikach egzaminów zewnętrznych, a także informacji z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez właściwe organy nadzoru pedagogicznego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały istotny wpływ na zagadnienia objęte kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Maciej Mikulski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LSZ/188/2023 z 28 listopada 2023 r.; LSZ/7/2024 z 12 stycznia 2024 r. i LSZ/56/2024 z 25 marca 2024 r.2. Małgorzata Paciejewska-Sokołowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/189/2023 z 28 listopada 2023 r.3. Anna Jończyk, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/190/2023 z 28 listopada 2023 r.4. Sylwia Księżopolska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/44/2024 z 29 lutego 2024 r.

(akta kontroli str. 1-12)

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Miasto.

³ Dalej: Prezydent.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2021-2023 wydatki ze środków własnych Miasta wyniosły 39,1% wydatków oświatowych w 2021 r. i 2022 r. oraz 38,4% wydatków oświatowych w 2023 r. Udział środków własnych budżetu Miasta w wydatkach na funkcjonowanie w ww. okresie szkół podstawowych i ponadpodstawowych wyniósł odpowiednio 30,8%; 28,8% i 25,8%. Organ identyfikował potrzeby podległych szkół i adekwatnie do posiadanych środków je finansował. Zapewniono środki na realizację dodatkowych godzin zajęć wynikających z orzeczeń i opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych⁶ dodatkowych zajęć pozalekcyjnych oraz wyposażenie w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzenie egzaminów zewnętrznych. Miasto podejmowało działania w celu zapobiegania wypadkom w prowadzonych szkołach, poprzez bieżące i planowane prowadzenie remontów w celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, a także przeprowadzenie niezbędnych inwestycji.

Organ prowadzący prowadził nadzór nad działalnością publicznych szkół podstawowych i ponadpodstawowych w zakresie spraw finansowych i administracyjnych. Reagowano na zagadnienia podejmowane w ramach nadzoru pedagogicznego realizowanego przez właściwe organy. Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe otrzymywały wsparcie finansowe niezbędne do realizacji planowanych działań wpływających na poprawę efektów kształcenia. Miało to przełożenie na osiągnięte wyniki egzaminów zewnętrznych.

W okresie objętym kontrolą Prezydent opracowywał informacje o stanie realizacji zadań oświatowych zgodnie z wymogami określonymi w art. 11 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁷ oraz terminowo przedstawiał je Radzie Miejskiej w Koszalinie⁸. Osiągane przez koszalińskie szkoły wyniki były wyższe od średnich wyników w skali kraju i województwa. Pomimo zadowalających wyników kształcenia, Miasto jako organ prowadzący, podejmowało z własnej inicjatywy działania służące osiągnięciu coraz wyższych wyników egzaminów zewnętrznych. Urząd kierował zalecenia poprawy wyników egzaminów do dyrektorów szkół, w których wyniki pogorszały się w stosunku do ubiegłego roku.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły kwestii formalnych, tj. nierzetelnej weryfikacji, przed zatwierdzeniem, arkuszy organizacyjnych szkół, nierzetelnego nadzoru nad wypłacaniem przez wybrane szkoły wynagrodzeń w ramach godzin ponadwymiarowych, pomimo że nie spełniały one wymogów określonych w art. 35 ust. 2 w zw. z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁹, a także przedstawienia w informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2022/2023 nierzetelnych danych w zakresie średnich wyników procentowych z egzaminu maturalnego z j. polskiego, j. angielskiego, j. niemieckiego i matematyki. Miasto od części dyrektorów szkół nie otrzymywało informacji o zaleceniach pokontrolnych od organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: PPP.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.; dalej: Prawo oświatowe.

⁸ Dalej: Rada.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 984, ze zm.; dalej: KN.

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

1. Zapewnienie podległym publicznym szkołom podstawowym i ponadpodstawowym warunków do realizacji ich zadań statutowych.

Opis stanu faktycznego

1.1. Wydatki Miasta na oświatę w latach 2021-2023 wyniosły łącznie 959 790,9 tys. zł, z tego 286 537,4 tys. zł (34,7% wydatków budżetu Miasta w 2021 r.); 312 041,8 tys. zł (36,2% wydatków budżetu Miasta w 2022 r.) oraz 361 211,7 tys. zł (39,3% wydatków budżetu Miasta w 2023 r.). Środki własne Miasta przeznaczone na realizację zadań oświatowych wyniosły odpowiednio: 112 129,9 tys. zł (39,1% wydatków oświatowych w 2021 r.), 121 922,1 tys. zł (39,1% wydatków oświatowych w 2022 r.) oraz 138 557 tys. zł (38,4% wydatków oświatowych w 2023 r.).

W okresie objętym kontrolą wydatki Miasta na zadania oświatowe w dziale 801 – *Oświata i wychowanie* wyniosły:

- w 2021 r. - 256 330,6 tys. zł, w tym m.in. na szkoły podstawowe (rozdział 80101) - 82 403,5 tys. zł; technika (rozdział 80115) – 28 263,3 tys. zł oraz licea ogólnokształcące (rozdział 80120) – 29 637,3 tys. zł
- w 2022 r. - 294 395,4 tys. zł, w tym m.in. na szkoły podstawowe - 88 862,6 tys. zł; technika - 30 631,4 tys. zł oraz licea ogólnokształcące - 30 796,3 tys. zł
- w 2023 r. - 333 866,2 tys. zł, w tym m.in. na szkoły podstawowe - 97 272,6 tys. zł; technika - 37 534 tys. zł oraz licea ogólnokształcące - 37 515,8 tys. zł

(akta kontroli str. 66, 847)

1.1.1. W latach 2021-2023 Miasto było organem prowadzącym dla 25 publicznych jednostek oświatowych z funkcjonującymi podstawowymi i średnimi szkołami publicznymi, z tego: 15 podstawowych¹¹ (14 szkół podstawowych oraz jednej szkoły specjalnej¹²); 9 ponadpodstawowych¹³ oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego (w strukturach którego działały szkoły dla dorosłych¹⁴).

Liczba uczniów uczęszczająca do 23 szkół podstawowych i ponadpodstawowych (bez uwzględnienia szkół specjalnych i dla dorosłych) wzrosła w latach 2020-2023 o 237 (1,8%) i wynosiła według stanu na 30 września:

- 2020 r. – 13 405, z tego 7 814 (58,3%) w szkołach podstawowych 5 591 (41,7%) w szkołach ponadpodstawowych;
- 2021 r. – 13 472 z tego 7 854 (58,6%) w szkołach podstawowych, 5 618 (41,4%) w szkołach ponadpodstawowych;
- 2022 r. – 13 688, z tego 7 505 (54,8%) w szkołach podstawowych, 6 183 (45,2%) w szkołach ponadpodstawowych;
- 2023 r. – 13 642, z tego 7 373 (54%) w szkołach podstawowych, 6 269 (46%) w szkołach ponadpodstawowych.

(akta kontroli str. 16, 93-94, 159-160)

Rada uchwałą nr VI/138/2019 z 23 maja 2019 r. określiła plan sieci 14 publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto oraz granice obwodów dla tych szkół. W okresie objętym kontrolą dokonano zmian ww. siatki publicznych szkół które zatwierdzono uchwałą Rady nr LVIII/856/2023 z 26 stycznia 2023 r. Zmiany te polegały na uwzględnieniu w istniejącej sieci szkół nowopowstałych ulic na terenie Miasta¹⁵ oraz włączonych do Miasta obszarów ewidencyjnych: Stare Bielice¹⁶ (z gminy Biesiekierz) i Kretomino¹⁷ (z gminy Manowo), co skutkowało zmianą granic ustalonych obwodów.

(akta kontroli str. 266-288)

¹¹ Szkoły podstawowe nr 1, 3-7, 9-10, 13, 17-18, 21, 23, Specjalna szkoła podstawowa nr 19 (w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Koszalinie).

¹² W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Koszalinie

¹³ Licea Ogólnokształcące nr I, II, V, VI, Zespoły Szkół nr 1, 7-10.

¹⁴ Szkoła podstawowa i liceum.

¹⁵ 19 ulic.

¹⁶ 22 ulice.

¹⁷ 36 ulic.

Miasto na finansowanie ww. 23 szkół wydatkowało środki własne i subwencję oświatową w łącznej kwocie:

- w 2021 r. - 158 914,2 tys. zł, z tego 109 906,8 tys. zł ze środków subwencji (69,2%) i 49 007,4 tys. zł z budżetu gminy (30,8%);
- w 2022 r. - 164 896,6 tys. zł, z tego 117 389,8 tys. zł ze środków subwencji (71,2%) i 47 506,8 tys. zł z budżetu gminy (28,8%);
- w 2023 r. - 184 533,7 tys. zł, z tego 136 898,3 tys. zł ze środków subwencji (74,2%) i 47 635,4 tys. zł (25,8%).

W ww. okresie średni koszt kształcenia jednego ucznia w tych szkołach wyniósł odpowiednio: 11,8 tys. zł; 12 tys. zł; 13,5 tys. zł i był wyższy w szkołach podstawowych (11,9 tys. zł; 13 tys. zł i 14,2 tys. zł) niż ponadpodstawowych (11,3 tys. zł; 10,1 tys. zł i 11,8 tys. zł). Średnia kwota subwencji przypadająca na jednego ucznia wyniosła odpowiednio: 8,2 tys. zł; 8,7 tys. zł; 10 tys. zł i była wyższa dla szkół podstawowych (8,1 tys. zł; 8,7 tys. zł i 10,1 tys. zł) niż dla szkół ponadpodstawowych (7,5 tys. zł; 8 tys. zł i 9,2 tys. zł). W przypadku zespołów szkół - średni koszt kształcenia jednego ucznia wyniósł odpowiednio: 11,8 tys. zł; 11,5 tys. zł i 13,6 tys. zł, zaś średnia kwota subwencji: 8,9 tys. zł, 9,2 tys. zł i 10,5 tys. zł. Najwyższa kwota subwencji przypadająca na ucznia szkoły¹⁸ wynosiła odpowiednio: 16 tys. zł; 17,3 tys. zł i 21,2 tys. zł, zaś najniższa – 7 tys. zł; 7,3 tys. zł i 8,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 16)

Miasto w latach 2021-2023 wnioskowało oraz uzyskało środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej, do wykorzystania przez publiczne szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, dla których Miasto jest organem prowadzącym, tj. w:

- 2021 r. – wnioskowana kwota łączna 1 191,7 tys. zł, zaś otrzymana i wykorzystana – 1 161,4 tys. zł, z tego na:
 - dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w odniesieniu do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej w kwocie na rok 2021 – 702,6 tys. zł;
 - dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych w trybie art. 20 KN albo przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 w związku z art. 20 KN – 23,9 tys. zł
 - dofinansowanie wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w publicznych szkołach podstawowych – 135,2 tys. zł;
 - finansowanie zajęć wspomagających uczniów w opanowaniu i utrwalaniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz zajęć z języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego – 299,7 tys. zł;
- 2022 r. – wnioskowana kwota łączna 1 532,3 tys. zł, zaś otrzymana i wykorzystana – 1 399,2 tys. zł, z tego na:
 - dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w odniesieniu do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej w kwocie na rok 2022 – 729,2 tys. zł;
 - dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych w trybie art. 20 KN albo przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 w związku z art. 20 KN – 133 tys. zł
 - wsparcie szkół w zakresie zorganizowania dodatkowych zajęć specjalistycznych z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej – 537 tys. zł;
- 2023 r. – wnioskowana kwota łączna 2 801,6 tys. zł, zaś otrzymana i wykorzystana – 2 788 tys. zł, z tego na:

¹⁸ Szkoły podstawowej, która była szkołą integracyjną.

- dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w odniesieniu do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej w kwocie na rok 2023 – 560,3 tys. zł;
- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych w trybie art. 20 KN albo przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 w związku z art. 20 KN – 13,7 tys. zł
- dofinansowanie z tytułu podziału środków na zwiększony odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli – 344,5 tys. zł;
- dofinansowanie kosztów nagród specjalnych z okazji 250 rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej – 1 869,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 54)

Miasto w celu racjonalizacji wydatków oświatowych prowadziło wydzieloną jednostkę organizacyjną centrum usług wspólnych¹⁹, p.n. Zespół Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Przedszkoli Miejskich w Koszalinie, realizującą zadania usługowe dla podległych jednostek oświatowych, tj. 20 przedszkoli w Koszalinie. Nie zdecydowano natomiast o utworzeniu CUW dla obsługi szkół.

(akta kontroli 82-84, 186-187)

Dyrektor Wydziału Edukacji Urzędu²⁰, upoważniony²¹ do udzielania wyjaśnień w imieniu Prezydenta Miasta, wyjaśnił, że Miasto nie utworzyło CUW dla szkół, ze względu na rolę obsługi księgowo-administracyjnej w tych jednostkach. Zdaniem Dyrektora WE *w ostatnich latach istotnie zwiększył się zakres zadań nakładanych na jednostki oświatowe oraz kompetencji w zakresie obsługi placówek. Pracownicy administracji w szkołach, oprócz wykonywania obowiązków przypisanych do danego stanowiska, często wykonują szereg zadań, których realizacji nie można przenieść do CUW, a w znaczący sposób wpływają na prawidłowość i terminowość wykonywania działań istotnych dla funkcjonowania placówki, zaś z chwilą utworzenia CUW dla szkół dyrektorzy utraciliby możliwość wsparcia ze strony pracowników administracji, gdyż ich etaty zostałyby przeniesione do powstałej jednostki.*

(akta kontroli str. 14, 188-187)

1.1.2. Szczegółowym badaniem objęto dokumentację 10 wybranych szkół²², tj. pięciu szkół podstawowych: nr 6; 13; 17; 18 i 23²³ oraz pięciu szkół ponadpodstawowych: liceum nr V i VI²⁴ oraz zespoły szkół nr 1; 8 i 10²⁵.

Miasto identyfikowało potrzeby szkół (w tym remontowe, inwestycyjne, wyposażenia sal lekcyjnych, zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, finansowe, kadrowe, w tym organizacji zajęć dodatkowych) m.in. na podstawie wniosków dyrektorów szkół w ww. zakresie, projektów planów finansowych na kolejny rok budżetowy składanych przez szkoły, w których wskazane były priorytetowe zadania; protokołów z rocznych i pięcioletnich przeglądów obiektów budowlanych; protokołów i ewentualnych decyzji z kontroli przeprowadzanych przez: Powiatowego Inspektora Sanitarnego, Straż Pożarną oraz innych instytucji kontrolujących stan techniczny obiektów oświatowych; oglądów stanu technicznego obiektów szkolnych przez pracowników WE.

(akta kontroli str. 67-74, 82-84)

W latach 2021-2023 do Urzędu od dyrektorów wybranych 10 szkół wpływały wnioski dotyczące zapewnienia ich bieżących potrzeb finansowych, w tym:

- dotyczące potrzeb kadrowych, w tym m.in. na zapewnienie finansowania zwiększenia etatów:

¹⁹ Dalej: CUW.

²⁰ Dalej: WE.

²¹ Na podstawie upoważnienia z dnia 30 listopada 2023 r.

²² Dalej: wybrane 10 szkół.

²³ Dalej odpowiednio: SP16; SP13; SP17; SP18 i SP23.

²⁴ Dalej odpowiednio: LOV i LOVI.

²⁵ Dalej odpowiednio: ZS1; ZS8; ZS10.

- pedagogicznych w celu realizacji wymaganych zajęć edukacyjnych, zajęć specjalistycznych, dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych w związku z wpływającymi orzeczeniami i opiniami, wnioskami zespołów opracowujących indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne, wnioskami rodziców oraz wnioskami dyrektorów dotyczącymi zatrudnienia specjalistów w związku ze wzrostem liczby uczniów, tj.: pięciu dyrektorów szkół podstawowych złożyło 52 wnioski dotyczące zwiększenia o 15,2 etatów w 2023 r., 86 wniosków – 25,8 etatów w 2022 r.; 102 wnioski - 34 etatów w 2021 r.; pięciu dyrektorów szkół ponadpodstawowych złożyło 19 wniosków dotyczących zwiększenia o 6,4 etatu w 2023 r.; 34 wnioski – 11,2 etatu w 2022 r.; 49 wniosków – 21 etatów w 2021 r.;
- niepedagogicznych – dwa wnioski dotyczące 1,5 etatu w szkołach podstawowych oraz dwa wnioski dotyczące 1,75 etatu w szkołach ponadpodstawowych;
Wszystkie ww. wnioski zostały zrealizowane przez Miasto.
- dotyczące potrzeby zakupu nowych pomocy dydaktycznych i sprzętu niezbędnego na zapewnienie:
 - realizacji programów nauczania – zakupu na rzecz szkół podstawowych za łączną kwotę 63,8 tys. zł w 2021 r., 723,6 tys. zł w 2022 r. i 110,3 tys. zł w 2023 r. (w tym, m.in. maszyn hydraulicznych, kserokopiarki, mat animacyjnych, sprzętu komputerowego i wyposażenia pracowni komputerowej, technicznej, matematycznej, sprzętu sportowego, książek, pomocy do zajęć korekcyjno-kompensacyjnych i zestawów diagnostycznych; wyposażenia pracowni Laboratoriów przyszłości, wyposażenia miasteczka ruchu drogowego); zakupu na rzecz szkół ponadpodstawowych za łączną kwotę 655,9 tys. zł w 2021 r., 35 tys. zł w 2022 r. i 73,8 tys. zł w 2023 r. (w tym, m.in. wyposażenia pracowni handlowej, cukierniczej, fryzjerskiej, sprzętu sportowego, narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych²⁶ i sprzętu komputerowego, książek);
 - realizacji programów wychowawczo-profilaktycznych - zakupu na rzecz szkół podstawowych za łączną kwotę 84,1 tys. zł w 2021 r., 284,3 tys. zł w 2022 r. i 4 tys. zł w 2023 r. (w tym m.in. wyposażenia pracowni logopedycznej, przyrodniczej, programów do terapii pedagogicznej, słowników polsko-ukraińskich); zakupu na rzecz szkół ponadpodstawowych za łączną kwotę 0,7 tys. zł w 2023 r. (gry do gabinetu pedagoga, portrety noblistów);
 - przeprowadzenia egzaminów zewnętrznych - zakupu na rzecz szkół podstawowych za łączną kwotę 1 tys. zł w 2021 r., 1,4 tys. zł w 2022 r. i 0,3 tys. zł w 2023 r. oraz zakupu na rzecz szkół ponadpodstawowych za łączną kwotę 5,8 tys. zł w 2021 r., 5,2 tys. zł w 2022 r., 57,5 tys. zł w 2023 r.

Wszystkie ww. wnioski zostały zrealizowane przez Miasto, tym samym zapewniono badanym szkołom pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzenia egzaminów zewnętrznych.

(akta kontroli str. 34-47)

- dotyczące potrzeb inwestycyjno-remontowych, w tym m.in. o ujęcie w planie finansowym zadań inwestycyjnych szkół podstawowych (27 wniosków) i ponadpodstawowych (25 wniosków) oraz zadań remontowych - 29 wniosków (szkoły podstawowe) i 42 wnioski (szkoły ponadpodstawowe). Miasto adekwatnie do posiadanych środków zapewniało sukcesywne wykonanie inwestycji i remontów, których potrzeby zostały wykazane w ww. wnioskach dyrektorów. W planach finansowych szkół objętych analizą ujęto w 2021 r. – pięć zadań inwestycyjnych i osiem remontowych, w 2022 r. – osiem zadań inwestycyjnych i sześć remontowych, w 2023 r. – osiem zadań inwestycyjnych i osiem remontowych.

(akta kontroli str. 29-31, 82-84)

Dyrektor WE wyjaśnił m.in. że wszystkie obiekty, w których swoje siedziby mają ww. szkoły pozostają własnością Miasta w trwałym zarządzie poszczególnych jednostek oświatowych. W każdej z ww. szkół w ramach struktury organizacyjnej Miasto

²⁶ Dalej: TIK.

finansowało koszty zatrudnienia kierowników gospodarczych, którzy wspierają dyrektorów w wykonywaniu zadań z zakresu utrzymania bezpiecznych i higienicznych warunków i monitorowania stanu technicznego obiektów, które posiadają w trwałym zarządzie. W przypadku drobnych remontów ich koszty finansowane były w ramach planu finansowego jednostki oraz często dokonywane przez konserwatorów zatrudnionych w każdej szkole. W przypadku, gdy zakres niezbędnych prac wykraczał poza możliwości sfinansowania w ramach obowiązującego w danym momencie planu finansowego, jednostki zwracały się do organu prowadzącego o przyznanie dodatkowych środków finansowych. W trakcie prac nad projektem budżetu na kolejny rok, WE otrzymywał informację o wysokości projektowanej kwoty na przewidzianej na zadania remontowo-inwestycyjne w szkołach. Na tej podstawie WE dostosowywał projektowany pierwotny plan finansowy do możliwości finansowych Miasta.

Dyrektor WE wyjaśnił ponadto, że ze względu na ograniczone możliwości finansowe oraz fakt, że przyznawana co roku oświatowa część subwencji ogólnej nie zabezpiecza w pełni realizacji przez Miasto zadań z zakresu prowadzenia szkół, środki przeznaczane w projekcie budżetu na inwestycje i remonty nie pozwalają na wykonanie wszystkich prac. W pierwszej kolejności, środki przyznawane są poszczególnym szkołom na realizację nakazów/zaleceń pokontrolnych, następnie pilnych potrzeb wynikających z awarii lub racjonalizacji wydatków. Ze względu na ograniczone środki własne Miasta, podejmowane są systematycznie działania mające na celu pozyskanie środków zewnętrznych na finansowanie zadań inwestycyjnych oraz remontowych w szkołach (dotacje z zewnętrznych środków krajowych oraz z programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej²⁷).

(akta kontroli str. 185-186)

Miasto opracowało dla szkół wytyczne w zakresie organizacji roku szkolnego i opracowania arkuszy organizacyjnych. Dokumenty pn. „Standardy organizacji roku szkolnego” 2020/2021, 2021/2022 2022/2023, 2023/2024 do szkół przekazywane były drogą mailową oraz publikowane na stronach Portalu Edukacyjnego Koszalina²⁸.

(akta kontroli str. 82-84, 95-122, 192)

Dyrektor WE wyjaśnił, że ww. wytyczne, po opracowaniu, zatwierdzeniu przez Prezydenta oraz przedstawieniu Komisji Edukacji Sportu i Turystyki Rady, były przekazywane dyrektorom koszalińskich jednostek oświatowych również w trakcie narad dyrektorów przygotowujących szkoły do kolejnego roku szkolnego (przed opracowaniem majowego projektu arkusza organizacyjnego).

(akta kontroli str. 192, 227)

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z ww. wytycznymi, arkusze organizacyjne (majowy i wrześniowy aneks) szkół były przygotowane w wersji elektronicznej i zapisywane w repozytorium, a następnie w wersji papierowej wraz z dokumentem zatwierdzającym i załącznikami dostarczane do zatwierdzenia do WE (lata szkolne 2020/2021 - 2022/2023). Każda kolejna zmiana w organizacji pracy szkoły wiązała się z przygotowaniem aneksu do arkusza organizacyjnego w wersji elektronicznej²⁹, który był podpisywany w wersji elektronicznej i przesyłany do zatwierdzenia za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej ePUAP do Urzędu. Od roku 2023/2024 arkusze organizacyjne majowe i aneksy wrześniowe szkoły przygotowały w wersji elektronicznej i podpisywały podpisem elektronicznym (dyrektor jednostki i główny księgowy) wygenerowanym w postaci raportu *Arkusz organizacji* i przesyłały za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej ePUAP do Prezydenta.

(akta kontroli str. 82-84, 95-122, 160)

Dyrektor WE wyjaśnił, że Prezydent zatwierdzał arkusze organizacyjne szkół prowadzonych przez Miasto w oparciu o art. 110 Prawa oświatowego i zgodnie z procedurami określonymi w § 17 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół

²⁷ Dalej: UE.

²⁸ Pod adresem: <https://www.eduportal.koszalin.pl/pl/page/do-pobrania/standardy-organizacji-roku-szkolnego>.

²⁹ Zawierającej każdorazowo komentarz do wprowadzonych zmian.

i publicznych przedszkoli³⁰. W trakcie opracowania projektu arkusza organizacyjnego na kolejny rok szkolny dyrektorzy szkół konsultowali z organem prowadzącym i organem nadzoru pedagogicznego rozwiązania organizacyjne wymagające uzgodnień. Uzgodnienia na etapie poprzedzającym formalne zatwierdzenie arkusza umożliwiały terminowe zatwierdzanie arkuszy spełniających wymogi prawa oświatowego.

(akta kontroli str. 240)

Liczba dodatkowych godzin przyznanych przez Miasto na realizację zajęć z uczniami z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczeniami o potrzebie indywidualnego nauczania oraz opiniami PPP w objętych analizą wybranych:

- pięciu szkołach podstawowych wynosiła łącznie:
 - 968 godzin tygodniowo w roku szkolnym 2021/2022 (wg stanu na 29 maja 2021 r.); 1 229 godziny w dniu zatwierdzenia planu finansowego³¹ i 1 582 godziny (wg stanu na 31 sierpnia 2022 r.);
 - 1 144 godziny tygodniowo w roku szkolnym 2022/2023 (wg stanu na 29 maja 2022 r.); 1 313 godzin w dniu zatwierdzenia planu finansowego³² i 1 888 godzin (wg stanu na 31 sierpnia 2023 r.);
- pięciu szkołach ponadpodstawowych wynosiła łącznie:
 - 173,5 godzin tygodniowo w roku szkolnym 2021/2022 (wg stanu na 29 maja 2021 r.); 190,5 godziny w dniu zatwierdzenia planu finansowego³³ i 431,1 godziny (wg stanu na 31 sierpnia 2022 r.);
 - 211 godzin tygodniowo w roku szkolnym 2022/2023 (wg stanu na 29 maja 2022 r.); 205 godzin w dniu zatwierdzenia planu finansowego³⁴ i 252,8 godzin (wg stanu na 31 sierpnia 2023 r.).

Liczba uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczeniami o potrzebie indywidualnego nauczania oraz opiniami PPP wynosiła w:

a) pięciu szkołach podstawowych w roku szkolnym:

- 2021/2022:
 - łącznie 530 uczniów, w tym odpowiednio 100, dwóch i 428 – wg stanu na 29 maja 2021 r.;
 - łącznie 564 uczniów, w tym odpowiednio 126, sześciu i 432 – w dniu zatwierdzenia planu finansowego na 2021 r.;
 - łącznie 668 uczniów, w tym odpowiednio 147, 11 i 510 – wg stanu na 31 sierpnia 2022 r.;
- 2022/2023:
 - łącznie 598 uczniów, w tym odpowiednio: 115, trzech i 480 – wg stanu na 29 maja 2022 r.;
 - łącznie 600 uczniów, w tym odpowiednio: 132, sześciu i 462 – w dniu zatwierdzenia planu finansowego na 2022 r.;
 - łącznie 689 uczniów, w tym odpowiednio: 164, siedmiu i 518 – wg stanu na 31 sierpnia 2023 r.

b) pięciu szkołach ponadpodstawowych w roku szkolnym:

- 2021/2022:
 - łącznie 110 uczniów, w tym odpowiednio: 12, jeden i 97 – wg stanu na 29 maja 2021 r.;
 - łącznie 104, w tym odpowiednio: 18, trzech i 83 – w dniu zatwierdzenia planu finansowego na 2021 r.;
 - łącznie 159 uczniów, w tym odpowiednio: 24, 22 i 113 – wg stanu na 31 sierpnia 2022 r.;
- 2022/2023:
 - łącznie 136 uczniów, w tym odpowiednio: 22, pięciu i 109 – wg stanu na 29 maja 2022 r.;
 - łącznie 148 uczniów, w tym odpowiednio: 31, czterech i 113 – w dniu zatwierdzenia planu finansowego na 2022 r.;

³⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 2736; dalej: rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji szkół.

³¹ 25 listopada 2021 r.

³² 15 grudnia 2022 r.

³³ 25 listopada 2021 r.

³⁴ 15 grudnia 2022 r.

- łącznie 201 uczniów, w tym odpowiednio: 35, 11 i 155 – wg stanu na 31 sierpnia 2023 r.
(akta kontroli str. 17)

W ww. okresie zwiększała się liczba dzieci z orzeczeniami i opiniami z PPP. W ślad za tym Miasto zwiększało liczbę godzin zajęć wynikających z orzeczeń i opinii PPP oraz dostosowywało do tego plan wydatków szkoły.

(akta kontroli str. 17, 34-47, 82-84)

W latach 2021-2023 Miasto zapewniało w wybranych 10 szkołach objętych analizą dodatkowe godziny zajęć pozalekcyjnych (poza zajęciami wynikającymi z orzeczeń oraz opinii PPP). Były to m.in.: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, sportowe, artystyczne, rozwijające zainteresowania oraz zajęcia wspomagające z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z zarządzeniami³⁵ Prezydenta Miasta 741/2432/23 z 3 stycznia 2023 oraz 870/2991/23 z 22 września 2023 r.

Liczba dodatkowych godzin zajęć pozalekcyjnych przyznanych przez organ w objętych analizą szkołach wynosiła w roku szkolnym:

- 2022/2023 – 365 godzin w szkołach podstawowych³⁶ oraz 569 godzin w szkołach ponadpodstawowych³⁷;
- 2023/2024 – 521 godzin w szkołach podstawowych i 1 408 w szkołach ponadpodstawowych;

Miasto przeznaczyło na ten cel środki w łącznej kwocie 137,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 75-81, 123-153)

W Urzędzie nie przyjęto pisemnych zasad podziału środków z subwencji (oraz środków własnych) pomiędzy poszczególne szkoły.

(akta kontroli str. 82-84)

Dyrektor WE wyjaśnił, że Miasto w latach 2021-2023 przyznawało szkołom środki według potrzeb szkół, przedstawionych w projektach budżetów.

(akta kontroli str. 187)

Wydatki Miasta na wybrane 10 badanych szkół wyniosły w:

- 2021 r. łącznie 79 286,7 tys. zł, w tym z subwencji – 52 991 tys. zł (66,8%), z budżetu Miasta – 22 754,2 tys. zł (28,7%), z pozostałych środków – 3 541,5 tys. zł (4,5%);
- 2022 r. łącznie 86 242,9 tys. zł, w tym z subwencji – 57 902,5 tys. zł (67,1%), z budżetu Miasta – 21 310,1 tys. zł (24,7%), z pozostałych środków – 7 030,3 tys. zł (8,2%);
- 2023 r. łącznie 99 962 tys. zł, w tym z subwencji – 67 989,6 tys. zł (68%), z budżetu Miasta – 22 862,5 tys. zł (22,9%), z pozostałych środków – 9 109,9 tys. zł (9,1%).

W latach 2021-2023 na:

- zapewnienie warunków działania szkół wydatkowano odpowiednio: 76 025,1 tys. zł³⁸; 82 851 tys. zł³⁹; 96 195,5 tys. zł⁴⁰;
- wykonanie remontów i zadań inwestycyjnych wydatkowano odpowiednio: 973,5 tys. zł⁴¹; 1 817,3 tys. zł⁴² i 2 263,8 tys. zł⁴³;
- zapewnienie wyposażenia w pomoce dydaktyczne i niezbędny sprzęt wydatkowano odpowiednio: 2 288,1 tys. zł⁴⁴; 1 574,6 tys. zł⁴⁵ i 1 502,6 tys. zł⁴⁶.

(akta kontroli str. 18-19, 34-47)

³⁵ W sprawie zasad i trybu przyznawania grantów na zajęcia pozalekcyjne w szkołach prowadzonych przez Miasto.

³⁶ Zajęciami objęto 205 uczniów.

³⁷ Zajęciami objęto 382 uczniów.

³⁸ 74 715,6 tys. zł (subwencja i środki własne), 1 309,5 tys. zł (pozostałe środki).

³⁹ 77 742 tys. zł (subwencja i środki własne), 5 109 tys. zł (pozostałe środki).

⁴⁰ 89 191 tys. zł (subwencja i środki własne), 7 004,5 tys. zł (pozostałe środki).

⁴¹ 866 tys. zł (subwencja i środki własne), 107,5 tys. zł (pozostałe środki).

⁴² 1 392,3 tys. zł (subwencja i środki własne), 425 tys. zł (pozostałe środki).

⁴³ 1 457,3 tys. zł (subwencja i środki własne), 806,5 tys. zł (pozostałe środki).

⁴⁴ 163,6 tys. zł (subwencja i środki własne), 2 124,5 tys. zł (pozostałe środki).

⁴⁵ 78,2 tys. zł (subwencja i środki własne), 1 496,4 tys. zł (pozostałe środki).

⁴⁶ 203,8 tys. zł (subwencja i środki własne), 1 298,8 tys. zł (pozostałe środki).

W okresie objętym kontrolą funkcję dyrektorów w wybranych 10 szkołach pełnili nauczyciele dyplomowani. Wydatki na wynagrodzenia dyrektorów:

- w pięciu badanych szkołach podstawowych wyniosły łącznie:
 - w 2021 r. – 494 tys. zł (roczne wynagrodzenie dyrektora wyniosło od 97,5 tys. zł do 100,9 tys. zł), z tego pensum 242,3 tys. zł; godziny nadliczbowe 4 tys. zł; dodatki: stażowe 48,5 tys. zł; motywacyjne 103,6 tys. zł; funkcyjne 102,8 tys. zł;⁴⁷
 - w 2022 r. – 524,6 tys. zł (od 102,2 tys. zł do 108,3 tys. zł), z tego pensum 246 tys. zł; godziny nadliczbowe 7,7 tys. zł; dodatki: stażowe 49,2 tys. zł; motywacyjne 118,9 tys. zł; funkcyjne 95,8 tys. zł;⁴⁸
 - w 2023 r. – 584 tys. zł (od 112,5 tys. zł do 121,7 tys. zł), z tego pensum 272 tys. zł; godziny nadliczbowe 11,7 tys. zł; dodatki: stażowe 54,4 tys. zł; motywacyjne 141,2 tys. zł; funkcyjne 104,7 tys. zł;⁴⁹
- nagrody dla ww. dyrektorów wyniosły 2,8 tys. zł (2021 r.); 6 tys. zł (2022 r.); 3,5 tys. zł (2023 r.)⁵⁰;
- w pięciu badanych szkołach ponadpodstawowych wyniosły łącznie:
 - w 2021 r. – 527,6 tys. zł (roczne wynagrodzenie dyrektora wyniosło od 104 tys. zł do 109,9 tys. zł), z tego pensum 242,6 tys. zł; godziny nadliczbowe 9,1 tys. zł; dodatki: stażowe 46,3 tys. zł; motywacyjne 124,7 tys. zł; funkcyjne 104,9 tys. zł;⁵¹
 - w 2022 r. – 519,4 tys. zł (od 73,5 tys. zł do 118,1 tys. zł), z tego pensum 230,5 tys. zł; godziny nadliczbowe 3,9 tys. zł; dodatki: stażowe 44,3 tys. zł; motywacyjne 134 tys. zł; funkcyjne 106,7 tys. zł;⁵²
 - w 2023 r. – 584 tys. zł (od 112,5 tys. zł do 121,7 tys. zł), z tego pensum 272 tys. zł; godziny nadliczbowe 11,7 tys. zł; dodatki: stażowe 54,4 tys. zł; motywacyjne 141,2 tys. zł; funkcyjne 104,7 tys. zł;⁵³
- nagrody dla ww. dyrektorów wyniosły 2,8 tys. zł (2021 r.); 11,8 tys. zł (2022 r.); 12 tys. zł (2023 r.)⁵⁴.

Dodatek funkcyjny przyznano dyrektorom wszystkich analizowanych szkół w prawidłowej wysokości, tj. zgodnie z uchwałą Rady z 24 października 2019 r.⁵⁵

(akta kontroli str. 32-33, 838-839)

1.2.1. Do Urzędu wpływały informacje o naruszeniu norm BHP i ppoż. w nadzorowanych szkołach (po kontrolach przeprowadzonych przez państwową straż pożarną, inspekcję sanitarną, nadzór budowlany). Łącznie w latach 2021-2023 odnotowano wpływ 44 informacji o naruszeniu ww. norm, w tym w: 2021 r. – 15, 2022 r. – siedem, 2023 r. – 22.

(akta kontroli str. 48-51, 85-92, 187)

Dyrektor WE wyjaśnił, że dokumenty dotyczące naruszeń norm BHP i ppoż. w nadzorowanych publicznych szkołach, które wpływały do WE podlegały *analizie pod względem zakresu występujących nieprawidłowości oraz nałożonego terminu ich usunięcia. Po analizie nieprawidłowości prowadzone były ustalenia z kierownikami*

⁴⁷ Godz. nadliczbowe (dwóch dyrektorów – 5,6 tys. zł i 3,5 tys. zł); dodatki motywacyjne (od 24,3 tys. zł do 26,7 tys. zł); stażowe (po 20% wynagrodzenia zasadniczego); funkcyjne (od 20,4 tys. zł do 21,6 tys. zł).

⁴⁸ Godz. nadliczbowe (dwóch dyrektorów - 6,4 tys. zł i 1,3 tys. zł); dodatki motywacyjne (od 21 tys. zł do 27,2 tys. zł); stażowe (po 20% wynagrodzenia zasadniczego); funkcyjne (od 18,8 tys. zł do 22,2 tys. zł).

⁴⁹ Godz. nadliczbowe (dwóch dyrektorów - 6 tys. zł i 5,7 tys. zł); dodatki motywacyjne (od 26,1 tys. zł do 31 tys. zł); stażowe (po 20% wynagrodzenia zasadniczego); funkcyjne (od 15 tys. zł do 24,1 tys. zł).

⁵⁰ Jedna nagroda w 2021 r., dwie w 2022 r. i jedna w 2023 r.

⁵¹ Godz. nadliczbowe (jeden dyrektor – 3,9 tys. zł); dodatki motywacyjne (od 18,1 tys. zł do 31,8 tys. zł); stażowe (po 20% wynagrodzenia zasadniczego); funkcyjne (od 17,8 tys. zł do 21 tys. zł).

⁵² Godz. nadliczbowe (dwóch dyrektorów - 6,4 tys. zł i 1,3 tys. zł); dodatki motywacyjne (od 21 tys. zł do 27,2 tys. zł); stażowe (po 20% wynagrodzenia zasadniczego); funkcyjne (od 18,8 tys. zł do 22,2 tys. zł).

⁵³ Pensum (od 53,8 tys. zł do 54,4 tys. zł); godz. nadliczbowe (dwóch dyrektorów - 6 tys. zł i 5,7 tys. zł); dodatki motywacyjne (od 26,1 tys. zł do 31 tys. zł); stażowe (po 20% wynagrodzenia zasadniczego); funkcyjne (od 19,5 tys. zł do 22,8 tys. zł).

⁵⁴ Jedna nagroda w 2021 r., cztery w 2022 r. i trzy w 2023 r.

⁵⁵ Nr X/205/2019 w sprawie uchwalenia Regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków (...) nauczycielom szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto (Dz. Urz. Woj. Zach z 2019 r. poz. 5784).

gospodarczymi szkół, w zakresie możliwości wykonania zadania, określenia kosztów oraz terminów usunięcia wskazanych nieprawidłowości. Kolejno podejmowano działania w celu pozyskania środków na wykonanie powyższych zaleceń oraz określono priorytety pod kątem bezpieczeństwa użytkowanych obiektów oświatowych. Ponadto w trakcie roku budżetowego WE wnioskował do Prezydenta o dodatkowe środki finansowe na realizację zaleceń pokontrolnych wydanych m.in. przez PPIS oraz Straż Pożarną.

(akta kontroli str. 186-187)

Szczegółowa analiza naruszeń, które zostały odnotowane w wybranych 10 szkołach, wykazała, że Urząd podejmował działania związane z monitoringiem wydanych w 24 decyzjach zaleceń przez Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Koszalinie (siedem decyzji) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie⁵⁶ (17 decyzji). Ww. zalecenia zrealizowano w następujący sposób: w jednym przypadku zalecenia zostały zrealizowane przez szkołę z jej środków własnych; w jednym przypadku uzyskano przesunięcie terminu realizacji zaleceń, w czterech - usuwanie nieprawidłowości jest w trakcie realizacji - nie upłynął termin wskazany w ww. decyzjach⁵⁷ (przy czym w jednym przypadku, tj. boiska ZS1 zostało ono wyłączone z użytkowania z powodu nienależytego stanu technicznego nawierzchni), w 16 przypadkach Miasto przekazało środki w łącznej kwocie 1 575,8 tys. zł na wykonanie prac remontowych prowadzących do realizacji zaleceń oraz w przypadku dwóch decyzji wydanych przez PPIS zalecenia wykonano dzięki realizacji przez Wydział Inwestycji Urzędu zadania inwestycyjnego p.n. „Modernizacja budynku ZS1” o wartości całkowitej 4 188 tys. zł.

(akta kontroli str. 48-51,85-92)

W każdym roku objętym kontrolą do Urzędu wpływały kopie protokołów dyrektorów publicznych szkół z corocznych kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkół. Protokoły ewidencjonowano w rejestrach WE. Wskazane w nich nieprawidłowości stanowiły podstawę do podejmowania bieżących oraz planowanych remontów (w ramach budżetu na kolejne lata).

(akta kontroli str. 67-70, 82-84)

W okresie od 2021 r. do 2023 r. w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków prowadzonym w Urzędzie odnotowano wpływ dwóch skarg związanych z działaniem szkół prowadzonych przez Miasto, tj.:

- w 2021 roku - jednej skargi na dyrektora Szkoły dotyczącej nieprawidłowości w zakresie współpracy z rodzicem oraz udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla ucznia;
- w 2022 roku - jednej skargi dotyczącej przewlekłego załatwienia sprawy w zakresie korekty wynagrodzenia dla nauczyciela.

W wyniku rozpatrzenia ww. skarg odpowiednio przez Radę po uprzedniej kontroli ZKO (2021 r.) i Prezydenta Miasta (2022 r.), obydwie skargi uznano za bezzasadne.

(akta kontroli str. 316-332)

1.2.2. W latach 2021-2023 w badanych szkołach wystąpiły dwa wypadki, które były wynikiem niezachowania bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy, tj. w ZS10 po jednym wypadku w roku 2021 i 2022. Wypadki dotyczyły urazów kończyn górnych uczniów w wyniku upadków oraz nieuważnego zachowania uczniów w trakcie przerw. Dyrektor szkoły powiadamiał Urząd niezwłocznie o wypadkach uczniów w szkole, zgodnie z wymogiem § 41 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁵⁸.

(akta kontroli str. 86-87)

⁵⁶ Dalej: PPIS.

⁵⁷ Termin realizacji zaleceń upływa w okresie od 31 sierpnia 2024 r. do 31 grudnia 2028 r.

⁵⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1604.

W latach 2021-2023 w wybranych 10 szkołach wykonano remonty lub inwestycje, których potrzeby zostały wykazane w protokołach z przeprowadzanych przez dyrektorów szkół corocznych kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do tych szkół oraz w informacjach o wnioskach i zaleceniach wynikających z rocznych i pięcioletnich przeglądów obiektów budowlanych, których obowiązek przeprowadzania wynika z ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵⁹. W 2021 r. wykonano prace remontowe za łączną kwotę 626,6 tys. zł. Prace o najwyższych wartościach to: remont sanitariatów i wymiana opraw świetlnych (80 tys. zł) w SP17; remont dwóch szatni przy sali gimnastycznej (59,7 tys. zł) w SP13; remont podłogi w sali gimnastycznej (84,4 tys. zł) Technikum Mechanicznego w ZS10; przebudowa ścian zewnętrznych w obrębie dwóch klatek stanowiących drogę ewakuacyjną (96,3 tys. zł) oraz montaż stolarki na korytarzach parteru i I piętra (68 tys. zł) w VILO. W 2022 r. zrealizowano jedno zadanie inwestycyjne polegające na modernizacji budynku ZS1 (4 188 tys. zł), wykonano zadania remontowe za łączną kwotę 1 155,5 tys. zł. Prace budowlane o najwyższych wartościach to: remont łazienki z wymianą pionu kanalizacyjnego (59,7 tys. zł) w SP6; przebudowa wjazdu i wymiana nawierzchni ciągów pieszych (129,9 tys. zł) oraz wymiana wykładziny podłogowej w salach (88,6 tys. zł) w SP13; wymiana wykładziny w jadalni (62,1 tys. zł) w SP17; zakup i montaż drzwi dymoszczelnych (99,9 tys. zł) w ZS10. W 2023 r. wykonano 38 zadań remontowych na łączną kwotę 2 037,5 tys. zł. Prace budowlane o najwyższych wartościach to: remont pomieszczeń socjalnych, szatni, toalet i pomieszczenia nauczycieli z wymianą instalacji elektrycznej i naprawą systemu wentylacji (1 120 tys. zł) oraz wymiana pionu kanalizacji (80 tys. zł) w SP6; wymiana wykładziny na schodach do sali gimnastycznej i holu (158,9 tys. zł) oraz remont toalet (63,4 tys. zł) w SP13. Ponadto w ww. szkołach pracownicy gospodarczy zrealizowali drobne prace remontowe (12 w 2021 r., 24 w 2022 r. i 15 w 2023 r.) dla których koszt ich wykonania jest trudny do oszacowania.

(akta kontroli str. 67-70)

Z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta wynika, że:

- w 2021 roku na inwestycje oraz remonty w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych Miasto wydatkowało środki w wysokości 3 425,4 tys. zł, w tym w szczególności: 97,1 tys. zł na remonty i inwestycje w SP13, 125,3 tys. zł – w SP18, 13 tys. zł – w SP6, 7,2 tys. zł – w VLO, 184,3 tys. zł – VILO;
- w 2022 roku na ww. Miasto Koszalin wydatkowało środki w wysokości 2 808,6 tys. zł, w tym m.in.: 59,7 tys. zł na remonty i inwestycje SP6, 235,1 tys. zł – w SP13, 106,3 tys. zł – w SP17, 35 tys. zł – w SP18, 91,8 tys. zł w VLO.

Kwoty te uwzględniały potrzeby wynikające z planów jednostek, priorytetów Miasta w zakresie oszczędności wynikających z kosztów utrzymania obiektów oświatowych oraz nakazów jednostek kontrolujących, takich jak Państwowa Inspekcja Sanitarna oraz Straż Pożarna.

(akta kontroli str. 453-600)

W ww. okresie badane szkoły występowały, w ciągu roku, do Miasta o ujęcie w planie finansowym remontów i nowych inwestycji. Miasto adekwatnie do posiadanych środków zapewniało sukcesywne wykonanie inwestycji i remontów, których potrzeby zostały wykazane w ww. wnioskach. W planach finansowych szkół objętych analizą ujęto w 2021 r. – pięć zadań inwestycyjnych i osiem remontowych, w 2022 r. – osiem zadań inwestycyjnych i sześć remontowych, w 2023 r. – osiem zadań inwestycyjnych i osiem remontowych, co zostało opisane w punkcie 1.1.2 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 29-31, 82-84)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

⁵⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 725.

Miasto zapewniło podległym szkołom podstawowym i ponadpodstawowym warunki do realizacji ich zadań statutowych. W latach 2021-2023 środki własne Miasta stanowiły 39,1% wydatków oświatowych w 2021 r. i 2022 r. oraz 38,4% wydatków oświatowych w 2023 r. Środki własne Miasta przeznaczone na funkcjonowanie w ww. okresie publicznych szkół podstawowych i ponadpodstawowych stanowiły odpowiednio 30,8%; 28,8% i 25,8% łącznych wydatków. Organ prowadzący podejmował także działania celem identyfikacji potrzeb podległych szkół i odpowiednio do posiadanych środków je finansował. We wszystkich szkołach objętych analizą zapewniono środki na wyposażenia w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzenia egzaminów zewnętrznych oraz nie tylko na realizację dodatkowych godzin zajęć wynikających z orzeczeń i opinii PPP, ale również dodatkowych zajęć pozalekcyjnych. Miasto podejmowało działania w celu zapobiegania wypadkom w prowadzonych szkołach, poprzez bieżące i planowane prowadzenie remontów w celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, a także przeprowadzanie niezbędnych inwestycji i remontów.

OBSZAR

2. Sprawowanie nadzoru nad działalnością podległych publicznych szkół.

Opis stanu faktycznego

2.1.1. W okresie objętym badaniem przeprowadzonych zostało 13 kontroli, w tym: osiem w szkołach podstawowych (2021 r. – pięć, 2022 r. – dwie, 2023 r. – jedna), pięć w ponadpodstawowych (2021 r. – dwie, 2022 r. – trzy). 12 kontroli miało charakter planowy, kompleksowy. Jedna doraźna, została przeprowadzona w ramach postępowania wyjaśniającego w sprawie zgłoszonej przez Zachodniopomorskie Kuratorium Oświaty.

(akta kontroli str. 25-28)

Kierownik Biura Kontroli Urzędu⁶⁰ w sprawie przeprowadzenia w 2023 r. tylko jednej kontroli wyjaśniła, że w 2023 zaplanowano i przeprowadzono poza kontrolami w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych również kontrole w innych placówkach oświatowych, tj.: Pałacu Młodzieży oraz Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym (kontrole kompleksowe), jak również w Zespole Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Przedszkoli (kontrola zasad przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji w dwóch przedszkolach miejskich: nr 3 i nr 9). *W planie kontroli na rok 2024 ujęto kontrole kompleksowe w dwóch szkołach podstawowych, w liceum ogólnokształcącym oraz w poradni psychologiczno-pedagogicznej.*

(akta kontroli str. 195-196)

W ramach kontroli kompleksowej poruszono tematykę: uregulowania organizacyjno-prawne; polityka kadrowa w tym: zatrudnienie, dyscyplina pracy, akta osobowe pracowników szkoły, urlopy wypoczynkowe, nabór na wolne stanowiska urzędnicze, służba przygotowawcza, ocena okresowa, służba bezpieczeństwa i higiena pracy, szkolenia okresowe z zakresu bhp, ocena ryzyka zawodowego, ochrona przeciwpożarowa⁶¹, kontrola stanu bezpieczeństwa i higieny w placówce; gospodarka finansowa: w tym: plan finansowy i wydatki, uregulowania wewnętrzne finansowo-rachunkowe, zakupy materiałów i wyposażenia, wynagrodzenia w odniesieniu do planu finansowego, wynagrodzenie pracowników administracji i obsługi, pracowników pedagogicznych, rozliczenia godzin ponadwymiarowych, rozliczenia ZUS i KAS, gospodarka mieniem; w tym inwentaryzacja składników majątkowych, mienie placówki, rozliczenia VAT, zasady rozliczania godzin ponadwymiarowych niezależnie od źródła ich finansowania. Wynagrodzenia nauczycieli dotyczące prowadzenia zajęć pozalekcyjnych były weryfikowane losowo oraz odnoszone do arkusza

⁶⁰ Dalej: BK.

⁶¹ Dalej: ppoż.

organizacyjnego szkoły. BK nie prowadziło kontroli dotyczących zagadnień związanych z realizacją projektów unijnych i grantów.

(akta kontroli str. 265a, 2165 -2252)

W ramach dwóch kontroli kompleksowych (w 2022 r.)⁶² zbadano prawidłowość wprowadzenia danych do Systemu Informacji Oświatowej⁶³. Dyrektor WE wyjaśnił, że ww. tematykę (...) ujęto jako dodatkowe zagadnienia dotyczące poprawności wprowadzania danych do SIO. Kontrole przeprowadzone bezpośrednio na terenie kontrolowanych jednostek pozwoliły zapoznać się z procedurami weryfikacji danych wprowadzanych do SIO stosowanymi w podległych jednostkach i udoskonalić procedury weryfikacji danych na poziomie organu prowadzącego. Poprawność wprowadzania danych do SIO, nie była sprawdzana w trakcie kontroli BK w kolejnych placówkach, bowiem zakres ten dokładnie sprawdzany jest w trakcie weryfikacji SIO co roku w okresie weryfikacji i potwierdzania danych (stan na 30 września danego roku). Monitoring danych wprowadzanych przez szkoły do SIO przeprowadzany jest przez pracowników WE.

(akta kontroli str. 236)

Nieprawidłowości stwierdzone w ramach kontroli kompleksowych przeprowadzonych w szkołach dotyczyły: braków aktualnych regulacji wewnętrznych (11 szkół), zatrudniania i wynagradzania pracowników oraz sposobu prowadzenia dokumentacji pracowniczej (dziewięć szkół), polityki rachunkowości, dokumentacji finansowej i sprawozdawczości budżetowej (trzy szkoły), inwentaryzacji i ewidencji mienia (pięć szkół) wynajmu pomieszczeń szkolnych (trzy szkoły), braku bieżącego zatwierdzania arkuszy organizacyjnych (jedna szkoła), zagadnień bhp i ppoż, przeglądów budowlanych (pięć szkół). Dyrektorzy kontrolowanych szkół nie składali zastrzeżeń do wyników kontroli prowadzonych przez Miasto w badanym okresie.

(akta kontroli str. 25-28)

Przyjętym sposobem weryfikacji usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i realizacji wniosków pokontrolnych była informacja od dyrektora szkoły o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych. W treści informacji zawierano, m.in. wskazania o zamiarze wykonania zaleceń w określonym terminie. Kontrole w jednostkach podległych w tym w placówkach oświatowych przeprowadzane były w odstępach pięcioletnich. Wykonie zaleceń przez szkoły nie było weryfikowane, co Kierownik BK wyjaśniła następująco: (...) W przypadkach większej wagi uchybień, bądź nieprawidłowości Prezydent wydaje zalecenia, co do których dyrektorzy placówek muszą poinformować w terminie 30 dni o sposobie wykonania zaleceń lub wskazać powody ich nie wykonania. (...) wykonanie wydanych zaleceń pokontrolnych weryfikowane jest przez pracowników BK w trakcie kolejnych kontroli w jednostkach podległych. W przypadkach braku wykonania zaleceń, zapisy o tym znajdowały się w treści protokołów.

(akta kontroli str. 195-196, 265-266)

Analiza wyników kontroli wykazała, że z wybranych 10 szkółach kontrole kompleksowe zostały przeprowadzone w dwóch szkołach⁶⁴. Kontrole te wykazały liczne nieprawidłowości. Kierownik BK wskazała, że wobec dyrektorów ww. szkół, w latach 2021-2023 nie były podejmowane działania następcze.

(akta kontroli str. 25-28, 848-849)

Dyrektor WE wyjaśnił, że informacje o nieprawidłowościach były wykorzystywane jako jeden z licznych wskaźników na etapie późniejszych ocen, przy przyznawaniu nagród, dodatków motywacyjnych lub na etapie rozpatrywania kandydatur w ogłaszanych konkursach na dyrektora szkoły.

(akta kontroli str. 180-182, 207-208, 216, 221--225)

Miasto opracowało dla szkół wytyczne w zakresie organizacji roku szkolnego i opracowania arkuszy organizacyjnych, tj. „Standardy organizacji roku szkolnego”

⁶² SP3, SP9.

⁶³ dalej: SIO

⁶⁴ SP6, ZS1.

2020/2021, 2021/2022 2022/2023, 2023/2024, co zostało opisane w punkcie 1.1.2. wystąpienia pokontrolnego.

Dyrektor WE wyjaśnił, że zagadnienia dotyczące stosowania jednolitego nazewnictwa dla poszczególnych zajęć oraz w zakresie niezamieszczania danych uczniów w arkuszach, omawiane były podczas narady dyrektorów rozpoczynającej rok szkolny 2019/2020 oraz że dyrektorzy konsultowali z organem prowadzącym i nadzoru pedagogicznego sprawy organizacyjne, wymagające uzgodnień.

(akta kontroli str. 227, 240)

Działając w oparciu o art. 30 ust 6 KN organ prowadzący uchwalił Regulamin⁶⁵ określający wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania innych składników wynagrodzenia wynikających ze stosunku pracy nauczycielom szkół. W ww. Regulaminie uszczegółowiono zasady przyznawania dodatków, w tym dodatku motywacyjnego oraz wynagrodzenia z tytułu godzin ponadwymiarowych.

(akta kontroli str. 741-742, 753-759)

W badanym okresie wynagrodzenie za zajęcia finansowane ze środków UE obliczano w sposób, o którym mowa w art. 35a ust. 1 KN i stanowiło ono samoistny i niewymieniony w art. 30 KN składnik wynagrodzenia, którego wartość kalkulowano jak dla godzin ponadwymiarowych. Wynagrodzenie za zajęcia pozalekcyjne finansowane z środków własnych Miasta określano analogicznie, jak ze środków UE, tj. rozliczano i wypłacano nauczycielom jak godziny ponadwymiarowe. Miasto nie wprowadziło dodatkowych uregulowań wewnętrznych w zakresie rozliczania czasu pracy i składników wynagrodzeń dla godzin zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych, a finansowanych z projektów unijnych i środków własnych.

(akta kontroli str. 264-265, 753-759, 741-742, 2187-2189, 2233-2234)

W latach 2021-2023 w wybranych 10 szkołach zrealizowano zajęcia pozalekcyjne w wymiarze:

- szkoły podstawowe – 1 141 godzin nauczycielskich (2021 r.); 932 godziny (2022 r.) oraz 1 556 godzin (2023 r.); za przeprowadzenie ww. godzin wypłacono nauczycielom wynagrodzenie w kwocie (69,2 tys. zł w 2021 r.; 57,1 tys. zł w 2022 r.; 104,4 tys. zł w 2023 r.);
- szkoły ponadpodstawowe – 1 733 godziny (2021 r.); 1 171 godzin (2022 r.); 2 023 godziny (2023 r.); za przeprowadzenie ww. godzin wypłacono nauczycielom wynagrodzenie w kwocie (106,9 tys. zł w 2021 r.; 75,3 tys. zł w 2022 r.; 141,6 tys. zł w 2023 r.).

Wynagrodzenia nauczycieli z tytułu realizacji zajęć pozalekcyjnych, sfinansowane z środków własnych Miasta w latach 2021-2023, wypłacone zostały w ramach godzin ponadwymiarowych nie spełniających wymogów określonych dla godzin ponadwymiarowych, zdefiniowanych w art. 35 ust. 2 w zw. z art. 35 ust. 1 KN, a Miasto nie podjęło stosownych działań nadzorczych, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 844-846)

W Uchwałach Rady określone zostały szczegółowe rozwiązania i zasady pracy dyrektorów szkół. Uregulowano następujące kwestie: zasady rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, zasad udzielania i rozmiaru

⁶⁵ Uchwała nr X/205/2019 z dnia 24 października 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków (...) nauczycielom szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto (Dz. Urz. Woj. Zach z 2019 r. poz. 5784), oraz Uchwała nr L/793/2022 Rady z dnia 4 października 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu (...) nauczycielom szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto (Dz. Urz. Woj. Zach z 2022 r. poz. 4451), dalej: Regulamin ws. wynagrodzenia i dodatków.

obniżek i zwolnień od zajęć⁶⁶; zasady przyznawania nagród⁶⁷; zasady specjalnej⁶⁸ pomocy zdrowotnej⁶⁹. Organ prowadzący nie wprowadzał dodatkowych regulacji dotyczących awansu zawodowego, oceny nauczyciela⁷⁰, uprawnień socjalnych i urlopów, czy odpowiedzialności dyscyplinarnej – w odniesieniu do pracowników pedagogicznych. W odniesieniu do pracowników niepedagogicznych – nie wprowadzono żadnej innej ponad ustawowe. Status prawny pracowników samorządowych, w tym pracowników niepedagogicznych w szkołach i placówkach publicznych prowadzonych przez organ został uregulowany w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych⁷¹ oraz w rozporządzeniach Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych⁷².

(akta kontroli str. 159-160, 675-679, 743-752)

Urząd weryfikował realizację ustalonych zasad dotyczących wynagradzania pracowników szkół podczas kontroli. Nadzór nad prawidłowością wypłacania wynagrodzeń finansowanych ze środków UE był realizowany przez utworzony w 2017 r. Referat Projektów Edukacyjnych WE, który wspólnie ze szkołami przygotowywał wnioski o dofinansowanie projektów, a następnie rozliczał realizowane projekty⁷³.

(akta kontroli str. 166-167, 239-240)

Miasto poddawało analizie stan zatrudnienia kadry niepedagogicznej oraz pedagogicznej, w tym liczbę etatów, nieprzydzielonych zajęć. Największe braki w zatrudnieniu dotyczyły stanowisk: psycholog, pedagog specjalny, ale także nauczycieli takich przedmiotów jak matematyka, fizyka, czy przedmioty zawodowe.

Dyrektor WE wyjaśnił, że przyczyny pojawiających się braków kadry pedagogicznej były różne, w tym m.in.: *przejścia pracowników na emeryturę, urlopy macierzyńskie, urlopy dla poratowania zdrowia, a także odejście nauczycieli z zawodu (...). W zakresie wakatów sprawdzano jakich dotyczą przedmiotów oraz stanowisk specjalistów. W okresie od utworzenia projektów arkuszy organizacyjnych do dnia 1 września danego roku Miasto podejmowało liczne działania celem zapewnienia we wszystkich prowadzonych przez siebie szkołach pełnej kadry nauczycielskiej, zapewniającej realizację podstawy programowej w każdym oddziale (...).*

(akta kontroli str. 182-183, 237-238)

W badanym okresie Miasto terminowo dokonywało analizy wydatków na wynagrodzenia⁷⁴. Wyniki analiz były corocznie publikowane w informacji o stanie realizacji zadań oświatowych⁷⁵. Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli początkujących, mianowanych i dyplomowanych Miasto sporządzało terminowo⁷⁶. Regionalna Izba Obrachunkowa⁷⁷ nie formułowała uwag do ww. sprawozdań. Miasto na wynagrodzenia nauczycieli wydatkowało w:

⁶⁶ Uchwała nr XVI/675/2018 z dnia 21 czerwca 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. 2018 r. poz. 3642) w sprawie zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, (...) określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla nauczycieli oraz Uchwała nr LV/804/2022 z dnia 24 listopada 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć (...) (Dz. Urz. Woj. Zach. 2022 r., poz. 5440).

⁶⁷ Uchwała nr VII/151/2019 z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej (...) (Dz. Urz. Woj. Zach. 2019 r., poz. 3973), dalej uchwała ws. nagród.

⁶⁸ O której mowa w art. 72 KN.

⁶⁹ Uchwała Nr XXXVII/617/2021 z dnia 28 października 2021 r. w sprawie określenia rodzaju świadczeń oraz warunków i sposobu ich przyznawania w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto (Dz. Urz. 2021 r., poz. 4997).

⁷⁰ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie oceny nauczycieli (Dz.U. 2022 poz. 1822).

⁷¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1282 ze zm.

⁷² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. poz. 936 z ze zm., obowiązujące do 31 października 2021 r.); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. poz. 1960).

⁷³ M.in. składając wnioski o płatność, weryfikując kwalifikowalność ponoszonych wydatków.

⁷⁴ W terminach o, których mowa w art. 30a KN.

⁷⁵ Załącznik do Uchwały nr LII/801/2022 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 27 października 2022 „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Miasta Koszalin w roku szkolnym 2021/2022” oraz Załącznik do uchwały nr LXX/976/2023 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 23 listopada 2023 „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Miasta Koszalin w roku szkolnym 2022/2023”.

⁷⁶ W terminach wynikających z art. 30a KN.

⁷⁷ Dalej: RIO.

- a) 2021 r. – stażysta: – 3 134,5 tys. zł; kontraktowy – 16 157,1 tys. zł; mianowany – 17 120,4 tys. zł; dyplomowany - 91 643,4 tys. zł;
- b) 2022 r. - stażysta i kontraktowy (początkujący)⁷⁸ – 21 607,9 tys. zł; mianowany – 18 442,1 tys. zł; dyplomowany - 97 596,6 tys. zł;
- c) 2023 r. - początkujący – 24 289,4 tys. zł; mianowany – 121 841,2 tys. zł; dyplomowany – 101 391,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 501-503, 570-571, 2253-2289)

W latach 2021-2023 nie wystąpiły przypadki wszczęcia przeciwko nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły postępowania karnego, ani dyscyplinarnego.

(akta kontroli str. 56, 163)

2.1.2. W wybranych 10 szkołach nie wystąpiły rozbieżności pomiędzy oceną arkusza organizacyjnego dokonaną przez Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty⁷⁹ i Miasto. Wszystkie arkusze zostały zatwierdzone⁸⁰ przez Miasto terminowo⁸¹.

akta kontroli (886-2038)

W wyniku badania arkuszy organizacyjnych wybranych 10 szkół, stwierdzono, że zatwierdzony przez Prezydenta i pozytywnie zaopiniowany przez ZKO arkusz organizacyjny na rok szkolny 2023/2024 jednej ze szkół podstawowych zawierał nazwisko ucznia, zaś zatwierdzone arkusze organizacyjne jednej ze szkół ponadpodstawowych nie zawierały informacji o kwalifikacjach nauczycieli, co było niezgodne z § 17 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji szkół, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 262-263, 833, 911-926, 1382-1419, 1658-1688, 1885-1916)

10 wybranych szkół poinformowało⁸², że Miasto zapewniało finansowanie zajęć wynikających z orzeczeń i opinii PPP, o których realizację wnioskowali dyrektorzy tych szkół. Zaden z dyrektorów⁸³ nie przedłożył informacji, iż nie otrzymywał środków lub zgody na realizację zajęć. Dyrektorzy szkół oświadczyli, że obowiązkowe zajęcia edukacyjne były finansowane ze środków subwencji, a zajęcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej były organizowane i finansowane zarówno w ramach projektów o finansowaniu obcym i własnym, jak i ze środków subwencji i rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.

(akta kontroli str. 2038-2152)

Arkusze organizacyjne ww. 10 szkół nie zawierały danych o zajęciach realizowanych w ramach projektów UE, zajęciach pozalekcyjnych finansowanych ze środków własnych organu⁸⁴ i grantów Prezydenta⁸⁵ oraz dodatkowych zajęciach wspomagających⁸⁶, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 255-256, 844-846, 2038-2152)

Zatrudnienie nauczycieli w wybranych 10 szkołach kształtowało się następująco: w roku szkolnym 2021/2022: łącznie 227 nauczycieli, w tym: 143 w podstawowych i 84 ponadpodstawowych, w roku 2022/2023: ogółem 236, w tym odpowiednio: 142 i 94. W latach 2021-2023 liczba zatrudnionych nauczycieli przedmiotów egzaminacyjnych

⁷⁸ Do 31 sierpnia 2022 r. – nauczyciel stażysta i kontraktowy, od 01 września 2022 r. nauczyciel początkujący

⁷⁹Dalej: ZKO.

⁸⁰ Zmiany wprowadzane do arkuszy, dokonywane po dniu 30 września były zatwierdzane przez organ, bez wymogu zasięgnięcia opinii ZKO, o czym mowa w art. 110 ust. 5 Prawo Oświatowe.

⁸¹ W terminach, o których mowa w § 17 ust. 7-10 rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji szkół.

⁸² W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

⁸³ Dotyczy badanej próby. Pojedynczy przypadek dotyczył jednej sytuacji, w której wniosek dyrektora o przyznanie godzin dla nauczyciela współorganizującego kształcenie, został rozpatrzony odmownie ponieważ klasa miała już jednego nauczyciela współorganizującego, a uczeń którego dotyczył wniosek był objęty wsparciem.

⁸⁴ Realizowanych w latach 2021-2022

⁸⁵ Realizowanych w roku 2023 na podstawie Zarządzenia Nr 741/2432/23 Prezydenta Miasta Koszalina z dnia 3 stycznia 2023 r. w sprawie zasad i trybu przyznawania grantów na realizację zajęć pozalekcyjnych w szkołach prowadzonych przez Gminę Miasto Koszalin.

⁸⁶ Realizowanych w roku 2021 na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 maja 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2021 poz. 983).

w ww. szkołach wyniosła 255⁸⁷, z tego j. polskiego nauczało w roku szkolnym: 2021/2022 – 66 nauczycieli, 2022/2023 - 65 nauczycieli; matematyki w: 2021/2022 – 48; 2022/2023 – 65; j. angielskiego w: 2021/2022 – 67; 2022/2023 – 72; j. niemieckiego w: 2021/2022 – 27; 2022/2023 – 27.

ZKO sześciokrotnie udzielał zgody na prowadzenie zajęć z matematyki przez nauczycieli bez kwalifikacji⁸⁸. W pozostałych przypadkach ww. nauczyciele posiadali odpowiednie kwalifikacje do nauczania określonych przedmiotów. Informacje powyższe zostały potwierdzone przez ZKO w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

(akta kontroli str. 65, 775-790, 2158-2164)

Badanie arkuszy organizacyjnych⁸⁹ wybranych 10 szkół, w zakresie liczby i wymiaru zatrudnienia nauczycieli przedmiotów egzaminacyjnych wykazało, że:

- łączna liczba średnich tygodniowych godzin nauczycielskich dla poszczególnych przedmiotów wyniosła: w szkołach podstawowych: j. polski - 534,9 h; matematyka - 400,7 h; j. angielski - 600,4 h; j. niemiecki - 161,5 h (w roku szkolnym 2021/2022); polski - 534,4 h; matematyka – 406 h; j. angielski - 588,6 h; j. niemiecki - 128,9 h (w roku szkolnym 2022/2023); w szkołach ponadpodstawowych odpowiednio: j. polski – 182,3 h; matematyka – 154,6 h; j. angielski – 279 h; j. niemiecki – 168,6h (w roku szkolnym 2021/2022); j. polski – 240,8 h; matematyka – 215,6 h; j. angielski – 339,5 h; j. niemiecki – 196,4 h (w roku szkolnym 2022/2023);
- liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z uczniami⁹⁰ wyniosła:
 - w szkołach podstawowych: j. polski – 33; matematyka – 25; j. angielski – 37; j. niemiecki – 10 (w roku szkolnym 2021/2022); j. polski – 31 os.; matematyka – 30 os.; j. angielski – 38 os.; j. niemiecki – 10 os. (w roku szkolnym 2022/2023);
 - w szkołach ponadpodstawowych: j. polski – 18; matematyka – 15.; j. angielski – 30; j. niemiecki – 16 (w roku szkolnym 2021/2022); j. polski – 22; matematyka – 19; j. angielski – 30; j. niemiecki – 16 (w roku szkolnym 2022/2023);
- struktura pensum⁹¹ nauczycieli z uwagi na udział procentowy przedmiotu egzaminacyjnego w przeciętnym tygodniowym wymiarze godzin wyniosła:
 - w szkołach podstawowych: w roku szkolnym 2021/2022:
 - j. polski (niski – dwóch; średni – pięciu, wysoki – pięciu; bardzo wysoki – 21 nauczycieli; mediana⁹² – 79%);
 - matematyka (niski – jeden; średni – trzech; wysoki – siedmiu; bardzo wysoki – 14 nauczycieli; mediana – 78%);
 - j. angielski (niski – czterech; średni – dwóch; wysoki – pięciu; bardzo wysoki – 26 nauczycieli., mediana – 88%);
 - j. niemiecki (średni – jeden; wysoki – trzech; bardzo wysoki – szczęściu; mediana – 80%);
 - w roku szkolnym 2022/2023:
 - j. polski (niski – pięciu; średni – dwóch; wysoki – dziewięciu; bardzo wysoki – 15, mediana⁹³ – 74%);
 - matematyka (niski – jeden; średni – czterech; wysoki – dziewięciu; bardzo wysoki – 16; mediana – 79%);

⁸⁷ 80 polonistów, 65 matematyków, 80 anglistów, 30 germanistów zatrudnionych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych wybranych do szczegółowego badania kontrolnego, w tym 1 osoba posiadająca uprawnienie do nauczania j. angielskiego oraz j. polskiego.

⁸⁸ W roku szkolnym 2021/2022 – dwu osobom, 2022/2023 – czterem osobom.

⁸⁹ Obowiązujących wg stanu na ostatni dzień roku szkolnego tj. 31 sierpień.

⁹⁰ Nauczyciele wykazani w arkuszach z liczbą godzin nauczycielskich >0, bez uwzględniania nauczycieli przedmiotów egzaminacyjnych widniejących w arkuszach jednak przebywających na długotrwałych zwolnieniach i urlopach macierzyńskich, rodzicielskich, dla poratowania zdrowia itp.

⁹¹ Liczba nauczycieli, dla których czas nauczania przedmiotu egzaminacyjnego uplasował się w jednym z czterech przedziałów. Przedziały zostały zdefiniowane: od 0% do 25% - udział niski, od 25% do 50% - udział średni, od 50% do 75% - udział wysoki, od 75% do 100% - udział bardzo wysoki. Badanie pokazuje poziom zaangażowania nauczyciela mierzonego w jednostkach czasu w nauczanie przedmiotu egzaminacyjnego w stosunku po pozostałych przedmiotów w ramach pensum.

⁹² U połowy nauczycieli godziny realizowane na nauczanie przedmiotu egzaminacyjnego wynoszą więcej niż ustalony % zajęć w ramach pensum, a u drugiej połowy mniej niż określony %.

⁹³ U większości nauczycieli godziny realizowane na nauczanie przedmiotu egzaminacyjnego wynoszą określony % zajęć w ramach pensum.

- j. angielski – (pięciu; średni – dwóch; wysoki – czterech; bardzo wysoki – 27; mediana – 79%);
- j. niemiecki (średni – jeden; wysoki – czterech; bardzo wysoki – pięciu; mediana – 88%);
- w szkołach ponadpodstawowych: w roku szkolnym 2021/2022:
 - j. polski – (niski – sześć; średni – sześciu; wysoki – czterech; bardzo wysoki – dwóch; mediana – 47%);
 - matematyka (niski – sześciu; średni – dwóch; wysoki – czterech; bardzo wysoki – trzech; mediana – 60%);
 - j. angielski (niski – 11; średni – sześciu; wysoki – siedmiu; bardzo wysoki – sześciu; mediana – 52%);
 - j. niemiecki (niski - pięciu; średni – czterech; wysoki – trzech; bardzo wysoki – czterech; mediana – 33%);.
- w roku szkolnym 2022/2023:
 - j. polski (niski – trzech; średni – sześciu; wysoki – 10; bardzo wysoki – trzech; mediana⁹⁴ – 64%);
 - matematyka (niski – czterech; średni – pięciu, wysoki – czterech; bardzo wysoki – sześciu; mediana – 64%);
 - j. angielski (niski - 10, średni – sześciu; wysoki – dziewięciu; bardzo wysoki – pięciu; mediana – 58%);
 - j. niemiecki – sześciu; średni – dwie; wysoki – dwie; bardzo wysoki – sześciu; mediana – 55%).
- liczba nauczycieli przedmiotów egzaminacyjnych, których czas pracy przekraczał pensum, o którym mowa w art. 42 ust.3 pkt 3 KN⁹⁵ wyniosła:
 - w szkołach podstawowych: w roku szkolnym 2021/2022: (j. polski – 18; matematyka – 13; j. angielski – 16; j. niemiecki – dwóch); w roku szkolnym 2022/2023: (j. polski – 20 ; matematyka – ośmiu; j. angielski – 19; j. niemiecki – dwóch);
 - w szkołach ponadpodstawowych: w roku szkolnym 2021/2022: (j. polski – czterech; matematyka – dwóch; j. angielski – dwóch; j. niemiecki – czterech); w roku szkolnym 2022/2023: (j. polski – czterech; matematyka – pięciu.; j. angielski – sześciu.; j. niemiecki – sześciu);
- nauczyciele przedmiotów egzaminacyjnych, których czas pracy przekraczał godziny ponadwymiarowe⁹⁶ w roku szkolnym 2021/2022- 24, 2022/2023 – 20. We wszystkich ww. przypadkach wynikało to z przyjęcia do szkół dzieci z Ukrainy⁹⁷;
- liczba nauczycieli zatrudnionych w kilku jednostkach⁹⁸ wyniosła: 31, z tego: dziewięciu nauczycieli⁹⁹ realizowało w sumie godziny nauczycielskie przekraczające dwukrotność pensum¹⁰⁰.

(akta kontroli str. 57-64, 775-789, 791-837)

Dyrektor WE wyjaśnił, że *Miasto nie nakładało obowiązku podjęcia pracy w innej szkole na nauczycieli przedmiotów egzaminacyjnych z innych szkół niż wybrane do badania.*

(akta kontroli str. 238)

⁹⁴ U większości nauczycieli godziny realizowane na nauczanie przedmiotu egzaminacyjnego wynoszą określony % zajęć w ramach pensum.

⁹⁵ Powyżej 18 godzin nauczycielskich do 27 godzin.

⁹⁶ O którym mowa w art. 35 ust.1 KN.

⁹⁷ W oparciu o rozwiązanie art. 56-56a Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. 2022 poz. 583 ze zm.).

⁹⁸ Zatrudnienie w dwóch lub więcej publicznych szkołach i placówkach oświatowych.

⁹⁹ 7 matematyków (3 osoby z SP6, po 2 osoby z SP13 i ZS8, 1 osoba z SP23) i 2 polonistów (SP6 i VI LO).

¹⁰⁰ Nie wskutek skierowania przez organ, o którym mowa w art. 18 KN (tj. przeniesienia na inne stanowisko lub do innej szkoły) i art. 22 KN (obowiązek podjęcia pracy w innej szkole w celu uzupełnienia pensum).

2.2. Analiza wyników egzaminów¹⁰¹ wszystkich¹⁰² szkół podstawowych (13 szkół) i ponadpodstawowych (13 szkół¹⁰³) z lat 2019-2023 wykazała, że:

- nie było żadnej szkoły, której wyniki z wszystkich przedmiotów egzaminacyjnych całościowo kształtowały się na niskim poziomie lub pogarszały się¹⁰⁴;
- stwierdzone przypadki niskich wyników lub wystąpienia tendencji spadkowej dotyczyły pojedynczych przedmiotów: w szkołach podstawowych – w zakresie języka polskiego (dziewięć szkół); w zakresie języka angielskiego i matematyki (po trzy szkoły); w szkołach ponadpodstawowych: w zakresie j. polskiego i j. angielskiego (dwa zespoły szkół); matematyki (pięć techników i jedno liceum);
- agregacja stanin i wyników % szkół w obszary wyników niskich, średnich i wysokich uplasowała dane następująco: w przypadku trzech szkół podstawowych większość stanin z wszystkich badanych przedmiotów z lat 2019-2023 znajdowała się w obszarze wyników wysokich, w pozostałych szkołach dominowały staniny z obszarów wyników średnich; zaznaczyła się przeważająca liczba szkół, która miała wysokie wyniki z języka angielskiego¹⁰⁵;
- w przypadku trzech szkół ponadpodstawowych większość wyników matur z wszystkich badanych przedmiotów z lat 2019-2023 plasowała się w obszarze wyników niskich, w dwóch szkołach istotną większość stanowiły wyniki z obszaru wyników wysokich, w pozostałych szkołach przeważały wyniki matur z obszarów wyników średnich¹⁰⁶.

(akta kontroli str. 850-872)

W okresie od 1 stycznia 2021 do 31 grudnia 2023 r. Miasto nie kierowało wniosków dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych do podległych publicznych szkół podstawowych i ponadpodstawowych, a także do organu sprawującego nadzór pedagogiczny, na podstawie art. 57 ust. 4 Prawo oświatowe, z uwagi na ich fakultatywny charakter.

Dyrektor WE wyjaśnił: *W okresie objętym kontrolą jak i w poprzedzającym ten okres nie zaistniały znaczące potrzeby, które wskazywałyby na konieczność skorzystania ze wspomnianego uprawnienia.*

(akta kontroli str. 162, 197)

2.3. Zgodnie z informacją udzieloną przez ZKO, na podstawie art. 29 lit f ustawy o NIK, dyrektorzy łącznie dziewięciu publicznych szkół podstawowych i ponadpodstawowych otrzymali w okresie 2021-2023 zalecenia wydane w trybie art. 55 ust. 4 Prawa oświatowego, w tym trzech szkół ponadpodstawowych i sześciu – podstawowych. Powyższe zalecenia były rezultatem 13¹⁰⁷ przeprowadzonych w tym czasie kontroli doraźnych ZKO.

(akta kontroli str. 2153- 2157)

Dyrektorzy trzech z dziewięciu szkół przekazali Miastu (w oparciu o art. 55 ust. 6 pkt 2 Prawa oświatowego) informacje o pięciu zaleceniach wydanych przez ZKO. Informacje te wpłynęły do Miasta terminowo. Informacji takich nie przekazali

¹⁰¹ Dokonana poprzez porównanie stanin (wg OKE - skala staninowa stosowana w pomiarze dydaktycznym, informuje jaką pozycję zajmuje wynik osiągnięty przez ucznia/absolwenta na tle wyników osiągniętych przez całą badaną populację. Skala staninowa wprowadza 9 przedziałów wyników) oraz określenie przyrostów (przyrosty względne jednopodstawowe informują o ile procent wzrosło, spadło lub pozostało bez zmian poziom badanego zjawiska w danym okresie w porównaniu z okresem poprzednim.), indeksów (indeks indywidualny zmiennopodstawowy informuje jak zmienił się poziom badanego zjawiska w okresie badanym (czy wzrosło, spadło lub pozostało bez zmian) w porównaniu z okresem poprzednim) i średniokresowego tempa zmian (średniokresowe tempo zmian informuje o zmianach w wielkości danego zjawiska w całym analizowanym okresie. Przyrosty i indeksy indywidualne przedstawiają wyłącznie zmiany z okresu na okres, a więc tylko pomiędzy dwoma momentami czasowymi).

¹⁰² Z wyłączeniem szkół specjalnych i szkół dla dorosłych, a także Szkoły Podstawowej Nr 14 (prowadzące zajęcia tylko dla uczniów z orzeczeniami).

¹⁰³ W tym dziewięć techników funkcjonujących w ramach pięciu zespołów szkół.

¹⁰⁴ W badaniu przyjęto kryterium, iż niskimi wynikami dla egzaminu ósmoklasisty są staniny poniżej 5, a dla egzaminu maturalnego wynik poniżej 50%. Tendencja spadkowa została zdefiniowana jako spadek o dwie staniny dla egzaminu ósmoklasisty lub spadek o 10% dla wyniku egzaminu maturalnego.

¹⁰⁵ 75% szkół ma wartości stanin mniejsze lub równe: 6 z j. polskiego, 5 z matematyki, 7 z j. angielskiego.

¹⁰⁶ 75% szkół (3 kwartyli) ma wartości wyniku % matury mniejsze lub równe: 64,94% z j. polskiego, 44,57% z matematyki, 78,73% z j. angielskiego.

¹⁰⁷ Rok szkolny: 2020/2021 – dwie; 2021/2022 – pięć; 2022/2023 – pięć; 2023/2024 – jedna.

dyrektorzy sześciu szkół, tj. trzech szkół podstawowych oraz trzech ponadpodstawowych.

(akta kontroli str. 55, 760-774)

Dyrektor WE wyjaśnił: (...) Należy mieć na uwadze, że organ prowadzący nie jest powiadamiany, przez organ nadzoru pedagogicznego, o wszystkich kontrolach prowadzonych w jednostkach oświatowych, które prowadzi. Zatem jedynym formalnym źródłem informacji o wydanych zaleceniach jest dyrektor szkoły, który takie do organu prowadzącego w myśl przywołanego zapisu prawa oświatowego powinien przekazać. W związku z powyższym stwierdzenie nieprzekazywania przez dyrektorów podległych publicznych szkół takich informacji nie jest oczywiste. (...) sytuacje nieprzekazania przez dyrektorów organowi prowadzącemu informacji o otrzymanych zaleceniach i sposobie ich realizacji zostały omówione z dyrektorami. W trakcie najbliższej narady obowiązek wynikający z art. 55 ust. 6 Prawo oświatowe zostanie przypomniany, a dyrektorzy jednostek oświatowych zostaną zobowiązani do przestrzegania tego obowiązku.

(akta kontroli str. 181-182, 228)

Miasto oceniając dyrektorów szkół współpracowało z ZKO przekazując oceny częściowe w oparciu o zasady opisane w punkcie 3.3 wystąpienia pokontrolnego.

Dyrektor WE wyjaśnił, że informacje o wydawanych przez ZKO zaleceniach były brane pod uwagę podczas analizy wniosków o dodatkowe zajęcia, planowania kontroli wewnętrznych, czy oceny w szkole bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy. Stanowiły informacje dodatkowe do oceny pracowników podczas przyznawania nagród i dodatków motywacyjnych w uzupełnieniu do przyjętych kryteriów¹⁰⁸, brane pod rozważenie w procesie nagradzania i motywowania dyrektorów.

(akta kontroli str. 216, 686-740)

W okresie objętym kontrolą wszystkie szkoły, które otrzymały zalecenia ZKO w zakresie zwiększenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej, występowały do Miasta z wnioskami o zapewnienie środków finansowych na dodatkowe godziny zajęć, w tym na zajęcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Były to: cztery szkoły podstawowe, które łącznie złożyły 79 wniosków oraz otrzymały w sumie 500 godzin oraz jedna szkoła ponadpodstawowa, która wnioskowała dwukrotnie otrzymując łącznie 18 godzin. Wszystkie wymienione wnioski zostały ujęte w arkuszach organizacyjnych szkół dotyczących roku szkolnego, w którym zostały przyznane

(akta kontroli str. 210-215)

W zakresie rozpoznawania czy stwierdzone przez ZKO nieprawidłowości występują w innych szkołach Dyrektor WE wyjaśnił, że (...) ZKO posiada zarówno kompetencje jak i narzędzia umożliwiające wykonywanie czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego i do jego zadań należy weryfikacja wdrażania zaleceń przez szkoły. Prezydent ma w tym zakresie ograniczone przepisami prawa możliwości i weryfikował wdrażanie przez szkoły zaleceń nadzoru pedagogicznego w zakresie posiadanych uprawnień. I tak na przykład zalecenia w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej weryfikował w trakcie analizy wniosków o dodatkowe zajęcia, składanych przez dyrektorów szkół, zalecenia w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy weryfikował w trakcie analizy dokumentacji z tego zakresu przekazywanej ze szkół jak również w trakcie planowych kontroli prowadzonych przez BK. Zalecenia organu nadzoru pedagogicznego, przekazywane przez dyrektorów szkół, podlegały analizie przez organ prowadzący i były poruszane między innymi w trakcie narad i spotkań z dyrektorami celem unikania podobnych problemów w innych jednostkach.

(akta kontroli str. 216)

¹⁰⁸ W zakresie przyznawania nagród, kryteria zostały uregulowane § 4 uchwały ws. nagród. W zakresie przyznawania dodatku motywacyjnego, kryteria zostały uregulowane w § 8 Regulaminu ws. wynagradzania i dodatków.

Organ prowadzący nie stwierdził sytuacji, braku realizacji przez dyrektorów szkół zaleceń ZKO, które wymagałyby podjęcia działań ze strony Miasta. Nie wystąpiły przypadki, gdy kontrola nadzoru pedagogicznego w ramach jednego roku szkolonego wykazała nieprawidłowości, w zakresie których kontrola wewnętrzna Miasta nie stwierdziła ich w toku własnych czynności. Nie stwierdzono przypadków, w których kontrola nadzoru pedagogicznego wykazała nieprawidłowości, a organ prowadzący miał informację od dyrektora szkoły o sytuacji będącej podstawą ustaleń ZKO.

(akta kontroli str. 15)

2.4. W badanym okresie ZKO nie przesyłał Miastu zawiadomień o stwierdzonych istotnych uchybieniach oraz nie wydał zaleceń wynikających z czynności nadzoru w podległych Miastu publicznych szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, na podstawie art. 55 ust. 7 i 8 Prawo oświatowe. Informacje powyższe zostały potwierdzone przez ZKO w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

(akta kontroli str. 159-160, 2153-2154)

Wojewoda Zachodniopomorski w ramach nadzoru prawnego dotyczącego zagadnień oświatowych stwierdził nieważność dwóch¹⁰⁹ uchwał. Żadna z uchwał nie została unieważniona w związku z zgłoszeniem istotnych uchybień przez ZKO. W obydwu przypadkach uchylone uchwały zostały zastąpione kolejnymi aktami. W pierwszym przypadku poprzez wydanie zarządzenia¹¹⁰ przez Prezydenta, w drugim poprzez sformułowanie dwóch odrębnych uchwał¹¹¹ przez Radę.

(akta kontroli str. 192-194)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Miasto nierzetelnie zweryfikowało arkusze organizacyjne szkół, przed ich zatwierdzeniem, co dotyczyło:

a) trzech arkuszy organizacyjnych z: 24 maja 2021 r. (na roku szkolny 2021/2022), 23 maja 2022 r. (na rok szkolny 2022/2023) i z 26 maja 2023 r. (na rok szkolny 2023/2024), pomimo braku w każdym z dokumentów kwalifikacji dwóch nauczycieli, co było niezgodne z § 17 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji szkół.

(akta kontroli str. 883,1382-1419, 1658-1688, 1885-1916)

W myśl § 17 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji szkół arkusz organizacji szkoły określa: imię, nazwisko, stopień awansu zawodowego i kwalifikacje poszczególnych nauczycieli oraz rodzaj prowadzonych przez nich zajęć i liczbę godzin tych zajęć.

Dyrektor WE wyjaśnił: (...) *W zakresie braku danych o kwalifikacjach nauczycieli w arkuszach ZS8 informuję, że na skutek błędu nie zostały uwidocznione, w wygenerowanym wydruku Arkusza, dane o kwalifikacjach wskazanych nauczycieli. Niemniej szkoła posiadała dokumenty potwierdzające kwalifikacje i miała je wprowadzone do Elektronicznego Systemu Zarządzania Oświatą (użytkowanego*

¹⁰⁹ Uchwały Nr XXVII/425/2020 Rady z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz ustalenia specjalności i form kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane - Rozstrzygnięcie nadzorcze znak: P-1.4131.3.2021.AS z dnia 21 stycznia 2021 r.; oraz Uchwały Nr LXI/884/2023 Rady z 23 marca 2023 r. zmieniającej uchwałę w sprawie zapewnienia przez Zespół Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Przedszkoli Miejskich w Koszalinie wspólnej obsługi przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Miasto oraz nadania statutu - Rozstrzygnięcie nadzorcze znak: P-1.4131.132.2023.AS z dnia 21 kwietnia 2023 r.

¹¹⁰ Zarządzenie nr 402/1359/21 z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz ustalenia specjalności i form kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.

¹¹¹ Uchwałę Nr LXIII/920/2023 Rady z dnia 25 maja 2023 r. uchylającą uchwałę w sprawie upoważnienia dyrektora Zespołu Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Przedszkoli Miejskich w Koszalinie do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej oraz Uchwałę Nr LXIII/921/2023 Rady z dnia 25 maja 2023 r. zmieniającą uchwałę w sprawie zapewnienia przez Zespół Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Przedszkoli Miejskich w Koszalinie wspólnej obsługi przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Miasto oraz nadania statutu.

przez szkoły). Oznacza to, że ujęte w arkuszach organizacyjnych ZS8 (w każdym roku szkolnym) wszystkie osoby były zatrudnione zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami.

(akta kontroli str. 261-264)

- b) jednego arkusza organizacyjnego SP13 z 18 maja 2023 r., pomimo że, zawierał nazwisko ucznia klasy 5 oraz informację, o korzystaniu przez ucznia z zajęć IPET¹¹² w grupie do 5 uczniów (poz. 14, 39).

Dane dotyczące kształcenia specjalnego ucznia związane z niepełnosprawnością, niedostosowaniem społecznym lub zagrożeniem niedostosowaniem społecznym stanowią dane o stanie zdrowia, które podlegają zakazowi przetwarzania w oparciu o art. 9 ust. 1 RODO¹¹³. Dane osobowe uczniów, w tym dane sensoryczne mogą być przetwarzane w określonych typach dokumentacji szkolnej - dotyczącej przebiegu nauczania oraz działalności wychowawczej i opiekuńczej w formie i zakresie¹¹⁴ określonym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji¹¹⁵.

(akta kontroli str. 882, 911-926)

Dyrektor WE wyjaśnił: „(...) Opracowane przez Dyrektora SP13 oraz przekazane do zatwierdzenia arkusze organizacji pracy szkoły nie były niezgodne z przepisami prawa, co potwierdzały również pozytywne opinie nadzoru pedagogicznego, z tego względu po zweryfikowaniu poprawności ich opracowania były zatwierdzane przez Prezydenta (...). Dyrektor WE wyjaśnił także, że przepisy art. 6 lit c i e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. jak również art. 57 ust. 1-3 i art. 55 ust. 3 pkt 1 i 2 Prawa oświatowego dają organowi prowadzącemu, jak i organowi nadzoru pedagogicznego, dostęp do prowadzonej przez szkołę lub placówkę dokumentacji dotyczącej przebiegu nauczania, wychowania i opieki oraz organizacji pracy (...). Niemniej dyrektor SP13 została poinformowana, iż w dokumentach organizacji pracy szkoły, tj. w arkuszu organizacyjnym, jak i w aneksach do arkusza organizacyjnego nie umieszcza się danych osobowych uczniów. Informacje takie zostały również przekazane wszystkim dyrektorom jednostek oświatowych prowadzonych przez Miasto w trakcie narady dyrektorów w dniu 7 marca br.

(akta kontroli str. 262-263)

- c) arkuszy organizacyjnych szkół podstawowych¹¹⁶ oraz szkół ponadpodstawowych¹¹⁷, w których nie ujęto ogólnej liczby godzin pracy, co było niezgodne z § 17 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji szkół, który stanowi katalog otwarty z uwagi na zwrot: „w szczególności”.

Ogólna liczba nieujętych w arkuszach organizacyjnych godzin zajęć dodatkowych prowadzonych w ww. szkołach, którą zgodnie z ww. przepisami należało ująć¹¹⁸ w tych arkuszach wyniosła:

- w ww. szkołach podstawowych

¹¹² Zajęcia wynikające z Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego opracowuje się dla osób posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną, o czym mowa w § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U 2017. poz. 1578 ze zm.).

¹¹³ Art. 5 ust. 1 lit. C oraz art. 9 ust. 1 RODO Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

¹¹⁴ Zakres przetwarzanych danych zamieszcza się zgodnie z art. 30 RODO w rejestrze czynności przetwarzania jednostki.

¹¹⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 1646.

¹¹⁶ SP6, SP13, SP17, SP18, SP23,

¹¹⁷ ZS1, ZS8, ZS10, VI LO, V LO,

¹¹⁸ Zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 lutego 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19¹¹⁸ jedynie dodatkowe zajęcia specjalistyczne, z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 Prawa oświatowego, nie są uwzględniane w arkuszu organizacji szkoły, o którym mowa w art. 110 Prawo oświatowe.

- w roku 2021: 962 h o wartości 56,9 tys. zł (sfinansowanych ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej¹¹⁹), 4 825 h o wartości 395,1 tys. zł (sfinansowanych z środków UE), 1 141 h o wartości 69,3 tys. zł (sfinansowanych z środków własnych Miasta);
- w roku 2022: 3 030 h o wartości 266 tys. zł (sfinansowanych z środków UE), 932 h o wartości 57,1 tys. zł (sfinansowanych z środków własnych Miasta);
- w roku 2023: 1 556 h o wartości 104,4 tys. zł (sfinansowanych z środków własnych Miasta);
- w ww. szkołach ponadpodstawowych
 - w roku 2021: 810 h o wartości 55,3 tys. zł (sfinansowanych ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej¹²⁰), 1 013 h o wartości 75,2 tys. zł (sfinansowanych z środków UE), 1 733 h o wartości 106,9 tys. zł (sfinansowanych z środków własnych Miasta);
 - w roku 2022: 3 794 h o wartości 283,5 tys. zł (sfinansowanych z środków UE), 1 171 h o wartości 75,3 tys. zł (sfinansowanych z środków własnych Miasta);
 - w roku 2023: 1 633 h o wartości 139,1 tys. zł (sfinansowanych z środków UE), 2 023 h o wartości 141,5 tys. zł (sfinansowanych z środków własnych Miasta).

(akta kontroli str. 844-846, 890-2038)

Dyrektor WE wyjaśnił: (...) Przygotowanie arkusza organizacji pracy szkoły należy do wyłącznej kompetencji dyrektora szkoły. Przepisy ustawy z 2016 r. Prawo oświatowe, nie dają organowi prowadzącemu delegacji do określania ram planowania organizacji pracy jednostki oświatowej. Możliwość ingerencji organu prowadzącego w tym zakresie nie znajduje wsparcia w regulacjach prawnych zawartych w ustawie o samorządzie gminnym (wyrok NSA z dnia 29 czerwca 2017 r. I OSK 2828/16). Dyrektor jednostki opracowuje arkusz w ramach określonych przepisami prawa oświatowego, w szczególności zapisami rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji szkół. Należy pamiętać, że ustawodawca wiąże zajęcia planowane w arkuszu organizacji wprost z zajęciami określonymi w przepisach dotyczących ramowych planów nauczania. W związku z tym katalog zajęć, które powinny się znaleźć w arkuszu organizacji pracy szkoły, wymieniony w powyższym rozporządzeniu jest ściśle związany z przepisami wydanymi na podstawie delegacji prawnej zawartej w art. 47 ust. 1 pkt 3, a o którym mowa w art. 110 ust. 2. Prawa oświatowego. Uwzględniając powyższe należy zatem stwierdzić, że zajęcia pozalekcyjne, np. realizowane w ramach tzw. Grantów Prezydenta Miasta, realizowane ze środków Unii Europejskiej czy też zajęcia wspomagające prowadzone w okresie pandemii, stanowią fakultatywną ofertę szkół. Zajęcia te realizowane są obok zajęć, które dyrektor szkoły zobowiązany jest zaplanować w ramach realizacji zapisów prawa oświatowego i nie mogą w żaden sposób ich zastępować oraz być z nimi utożsamiane. Ponadto zauważyć należy, że ww. zajęcia nie mieszczą się w kategorii określonej w § 17 ust. 4 pkt 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji szkół, nie są one wymienione również w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, jak również nie są one zamieszczane w tygodniowym rozkładzie zajęć. Znaczącym jest również fakt, że nad poprawnością opracowania arkusza organizacyjnego szkoły czuwa nadzór pedagogiczny, który opiniuje planowaną organizację pracy szkoły pod względem zgodności z przepisami prawa. Dotychczas organ nadzoru pedagogicznego nie wnosił zastrzeżeń w zakresie nieujmowania w arkuszach zajęć pozalekcyjnych przytoczonych powyżej.

¹¹⁹ Przyznanych na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 maja 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty (...)

¹²⁰ Przyznanych na podstawie do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 maja 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty (...)

(akta kontroli str. 255-256)

2. Miasto nierzetelnie sprawowało w latach 2021-2023 nadzór nad publicznymi szkołami z uwagi na dopuszczenie do wypłacania przez szkoły wynagrodzeń nauczycieli za realizację dodatkowych zajęć sfinansowanych ze środków własnych Miasta, jako godziny ponadwymiarowe, pomimo że nie spełniały definicji takich godzin zgodnie z art. 35 ust. 2 w zw. z art. 35 ust. 1 KN i nie zostały wymienione w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół¹²¹ w wymiarze łącznym 8 556 godzin (nieujętych w arkuszach organizacyjnych szkół) w latach 2021-2023 w 10 badanych szkołach w łącznej kwocie 554,5 tys. zł, w tym w:

- szkołach podstawowych¹²² w: 2021 r. 1 141 h o wartości 69,2 tys. zł; 2022 r. 932 h o wartości 57,1 tys. zł; 2023 r. 1 556 h o wartości 104,4 tys. zł;
- szkołach ponadpodstawowych¹²³ w: 2021 r. 1 733 h o wartości 106,9 tys. zł; 2022 r. 1 171 h o wartości 75,3 tys. zł; 2023 r. 2 023 h o wartości 141,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 753-759, 844-846)

Dyrektor WE wyjaśnił, że w § 20 podjętej uchwały uregulowano m. in. zasady obliczania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe, co stanowi podstawę obliczania wynagrodzenia nauczycieli za przeprowadzenie zajęć pozalekcyjnych.

(akta kontroli str. 264-265)

Dodatkowe godziny zajęć sfinansowane z ww. środków zostały rozliczone jako godziny ponadwymiarowe, a zgodnie z art. 35 ust. 2 KN przez godzinę ponadwymiarową rozumie się przydzieloną nauczycielowi godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, z czego w myśl art. 35 ust. 1 ww. ustawy nauczyciel może być obowiązany do odpłatnej pracy w godzinach ponadwymiarowych w szczególnych wypadkach, podyktowanych wyłącznie koniecznością realizacji programu nauczania. Ww. godzin nie ujęto w arkuszach organizacyjnych szkół, a także zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora WE nie są one zamieszczane w tygodniowym rozkładzie zajęć, ponieważ stanowią fakultatywną ofertę szkół.

(akta kontroli str. 255-256)

Mając na uwadze powyższe, ww. godziny nie spełniały wymogów określonych dla godzin ponadwymiarowych zdefiniowanych w art. 35 KN i dlatego też nie powinny zostać wypłacone w charakterze wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe.

NIK zauważa, że Miasto, nie podjęło działań celem określenia, w Regulaminie ws. wynagrodzenia i dodatków, uchwalonym przez Radę na podstawie art. 30 ust. 6 pkt 3 KN w związku z art. 91d ust 1 KN, wysokości i warunków wypłacania wynagrodzeń za realizowane godziny zajęć sfinansowane z ww. środków, które nie spełniały wymogów określonych dla godzin ponadwymiarowych.

(akta kontroli str. 753-759, 844-846)

Organy prowadzące szkoły publiczne winny dołożyć staranności, celem określania publicznym szkołom zasad, umożliwiających im zgodne z przepisami prawa, zorganizowanie pracy szkoły. Nieuregulowanie zasad wypłaty innego składnika wynagrodzeń za realizację zajęć finansowanych z ww. środków, z uwagi na przyjęcie, że są to godziny ponadwymiarowe, stanowi działanie nierzetelne.

Zgodnie z art. 91d ust 1 KN Rada posiada kompetencje do uchwalania rozwiązań dotyczących innych składników wynagrodzeń. Jeżeli wolą organu prowadzącego było zapewnienie dodatkowych świadczeń finansowych w ramach istniejącego stosunku pracy, z tytułu podejmowania dodatkowych lub innowacyjnych działań związanych z realizacją zajęć pozalekcyjnych i grantów, Miasto powinno podjąć stosowne

¹²¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 80; dalej: rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania.

¹²² SP6, SP13, SP17, SP18, SP23.

¹²³ ZS1, ZS8, ZS10, VI LO, V LO.

działania, mające na celu określenie innej niż godziny ponadwymiarowe podstawy do wypłaty dodatkowych świadczeń.

Dyrektor WE wyjaśnił, że w § 20 podjętej uchwały nr X/205/2019 z 24 października 2019 r. (...) uregulowano między innymi zasady obliczania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe, co stanowi podstawę obliczania wynagrodzenia nauczycieli za przeprowadzenie zajęć pozalekcyjnych. Należy podkreślić, że przywołana delegacja prawna nie daje zarówno Prezydentowi Miasta, jak i Radzie Miejskiej kompetencji do przyznawania nauczycielom innych składników wynagrodzenia, niż określone w KN. Ogólne przepisy prawa oświatowego, na podstawie których realizowane są zajęcia pozalekcyjne finansowane z budżetu organu prowadzącego, nie dają podstaw do wyodrębniania dodatkowej kategorii składników wynagrodzeń. Wszystkie możliwości w tym zakresie zostały ujęte w przywołanym powyżej art. 30 ustawy KN.

(akta kontroli str. 264-265)

OCENA CZĄSTKOWA

Obowiązek nadzoru Miasta nad działalnością publicznych szkół podstawowych i ponadpodstawowych w zakresie spraw finansowych i administracyjnych realizowany był nie w pełni skutecznie z uwagi na przypadek: wypłaty (w 10 badanych szkołach) wynagrodzeń w ramach godzin ponadwymiarowych, pomimo że nie spełniały one wymogów określonych w art. 35 ust. 2 w zw. z art. 35 ust. 1 KN. Miasto od części dyrektorów szkół nie otrzymywało informacji o zaleceniach pokontrolnych od organu sprawującego nadzór pedagogiczny. Miasto nierzetelnie weryfikowało arkusze organizacyjne szkół przed ich zatwierdzeniem, w szczególności z uwagi na nieujęcie w nich kwalifikacji nauczycieli i godzin zajęć, na które Miasto przekazało dodatkowe środki finansowe. Miasto reagowało na zagadnienia podejmowane w ramach nadzoru pedagogicznego, szkoły otrzymywały wsparcie finansowe niezbędne do realizacji planowanych działań prowadzących do poprawy efektów kształcenia, co miało przełożenie na osiągnięte wyniki egzaminów zewnętrznych.

OBSZAR

3. Wykorzystanie przez organ prowadzący informacji o wynikach egzaminów zewnętrznych, a także informacji z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez właściwe organy nadzoru pedagogicznego **Sprawowanie nadzoru nad działalnością podległych publicznych szkół.**

Opis stanu faktycznego

3.1. Prezydent przedstawiał Radzie informacje o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta za lata szkolne 2021/2022 i 2022/2023 w wymaganym terminie, tj. odpowiednio do 31 października 2022 r. i 2023 r. Zakres danych przedstawionych w ww. informacjach odpowiadał wymogom art. 11 ust. 7 Prawo oświatowe. Przedstawiono w nich m.in. dane na temat organizacji placówek oświatowych, osiągnięć uczniów w danym roku szkolnym; oferty edukacyjnej zajęć pozalekcyjnych (odpowiednio w roku 2021 i 2022), szkolnictwa niepublicznego, pomocy materialnej dla uczniów, wydatków na oświatę, w tym dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, realizowanych projektów finansowanych ze środków UE, działań podejmowanych przez szkoły nakierowanych na kształcenie specjalne, dowozu do szkół i placówek dzieci niepełnosprawnych. Ww. informacje zawierały także dane na temat wyników sprawowanego przez ZKO nadzoru pedagogicznego oraz wyników egzaminów ósmoklasisty i maturalnego, które zaprezentowano w odniesieniu do wyników w województwie i kraju. Z informacji wynikało, że wizytatorzy Kuratorium Oświaty przeprowadzili w każdym roku szkolnym po 23 kontrole w 16 (rok szkolny

2021/2022) i 15 (rok szkolny 2022/2023) szkołach, stwierdzając nieprawidłowości w pięciu (rok szkolny 2021/2022) i siedmiu (rok szkolny 2022/2023) przypadkach¹²⁴.

Prezentując w ww. informacjach wyniki z egzaminów zewnętrznych wskazano: termin przeprowadzenia, liczbę uczniów przystępujących do egzaminu, wyniki egzaminów z matematyki, języka polskiego i języków obcych nowożytnych¹²⁵ dla poszczególnych szkół (egzamin ósmoklasisty) oraz zdawalność egzaminu w poszczególnych szkołach w odniesieniu do lat poprzednich, średnie wyniki procentowe z poszczególnych przedmiotów¹²⁶ (egzamin maturalny). Średni wynik egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych z Koszalina był wyższy od wyniku szkół w województwie zachodniopomorskim (o 5,6 pkt p. w 2022 r. i o 3,1 pkt p. w 2023 r.) oraz szkół w kraju (wyższy o 0,6 pkt p. w 2022 r. i niższy o 1,9 pkt p. w 2023 r.). W każdej z trzech części egzaminu ósmoklasisty wyniki koszalińskich szkół były wyższe od wyników uzyskanych w województwie (lata 2022-2023) oraz w kraju (2022 r.). W 2023 roku wyniki egzaminu ósmoklasisty szkół koszalińskich były wyższe od wyników uzyskanych w kraju w dwóch częściach (matematyka, język obcy), zaś z języka polskiego były niższe o 3 pkt p.

Średnia zdawalność egzaminu maturalnego wśród uczniów szkół, dla których organem prowadzącym było Miasto była wyższa od średniej krajowej o 12,7 pkt p. w 2022 r. i o 5,9 pkt p. w 2023 r. oraz od średniej wojewódzkiej o 15,1 pkt p. w 2022 r. i o 7,5 pkt p. w 2023 r. W ww. informacjach nie uwzględniono wyników egzaminów poprawkowych, publikowanych przez OKE¹²⁷ każdego roku w miesiącu wrześniu.

(akta kontroli str. 168-183, 453-600)

Prezydent wyjaśnił, że analiza wyników egzaminu zawarta w ww. informacjach została zaprezentowana z pominięciem wyników egzaminów poprawkowych począwszy od informacji za rok szkolny 2019/2020, *kiedy to pełne wyniki egzaminu maturalnego, uwzględniające również wyniki zdających w terminie dodatkowym (w lipcu) oraz w terminie poprawkowym (we wrześniu), zostały udostępnione przez OKE dopiero 30 września 2020 r. Było to spowodowane pandemią (COVID) i realizacją procesu nauczania w postaci nauczania zdalnego. Z tego powodu w następnym latach wyniki egzaminu były już przedstawiane jednolicie, czyli przed poprawkami, aby można było je porównywać z poprzednim rokiem szkolnym.*

(akta kontroli str. 225-226)

W informacji za rok szkolny 2022/2023 zamieszczono dane w zakresie średnich wyników procentowych z egzaminu maturalnego z j. polskiego, j. angielskiego, j. niemieckiego i matematyki będące wynikami matur z roku szkolnego 2021/2022, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 226, 512-600)

Rada nie wniosła uwag do ww. informacji, przyjmując ich treść uchwałami nr LII/801/2022 z 27 października 2022 r. i LXXX/976/2023 z 23 listopada 2023 r. Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych zostały upublicznione¹²⁸ na stronie internetowej Urzędu (<https://bip.koszalin.pl>).

(akta kontroli str. 171-172, 175-176)

3.2. W latach 2021-2023 w Urzędzie rokrocznie przeprowadzano analizę wyników egzaminów ósmoklasisty i wyników z matur w prowadzonych publicznych szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Ponadto w sierpniu 2023 r. przeprowadzono analizę „wyników egzaminów ósmoklasisty uczniów Koszalina w porównaniu z wynikami uczniów innych miast okręgu poznańskiego za lata 2019-2023”.

¹²⁴ Zgodnie z informacjami pozyskanymi z Kuratorium Oświaty ZKO skierował w 10 ww. przypadkach zalecenia pokontrolne.

¹²⁵ Języki: angielski, niemiecki, rosyjski.

¹²⁶ Języka polskiego, angielskiego, niemieckiego, matematyki (poziomy podstawowe i rozszerzone) oraz biologii, chemii, fizyki, geografii, historii, informatyki i wiedzy o społeczeństwie.

¹²⁷ Okręgowa Komisja Egzaminacyjna.

¹²⁸ W dniach 3 listopada 2022 r. i 29 listopada 2023 r.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty porównywano z wynikami szkół w wybranych miastach województwa, innych miast położonych na terenie funkcjonowania OKE w Poznaniu oraz do średnich wyników w kraju. Analizy te wykazały, m.in. że w latach 2021 i 2023 w każdej z trzech części egzaminu ósmoklasisty, zaś w 2022 r. w dwóch częściach (matematyka, język obcy) wyniki koszalińskich szkół były wyższe od wyników uzyskanych w województwie i wyższe od wyników uzyskanych w kraju.

W przypadku egzaminów maturalnych w latach 2021-2023 odsetek osób, które zdały maturę w szkołach ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym było Miasto, był wyższy od średniej krajowej i średniej wojewódzkiej.

(akta kontroli str. 333-452) analizy)

Dyrektor WE wyjaśnił, że dokonywana corocznie przez organ prowadzący analiza wyników z egzaminu ósmoklasisty osiąganych przez uczniów szkół prowadzonych przez Miasto *nie wskazywała na pogarszające się wyniki egzaminów zewnętrznych. Osiągane wyniki były wyższe od średnich wyników w skali kraju i województwa. Takie fakty nie dawały w ocenie organu prowadzącego podstaw do formułowania stwierdzeń, że wyniki są niskie. W okresie objętym kontrolą również organy uprawnione do sprawowania nadzoru pedagogicznego nie przekazywały rekomendacji szkołom prowadzonym przez Miasto, jak również samemu organowi prowadzącemu, w zakresie konieczności podejmowania działań na rzecz poprawy wyników z egzaminów zewnętrznych.*

Dyrektor WE wyjaśnił ponadto, że pomimo zadowalających wyników kształcenia oraz faktu, iż zgodnie z art. 55 Prawa oświatowego, *udzielanie pomocy szkołom i placówkom, a także nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, należy do kompetencji organu nadzoru pedagogicznego, to Miasto jako organ prowadzący, podejmowało z własnej inicjatywy działania służące osiągnięciu coraz wyższych wyników egzaminów zewnętrznych oraz że z analizy wyników egzaminów ósmoklasisty z okresu pięciu lat wynika, iż pomimo dobrych średnich wyników, w przypadku kilku szkół wystąpiły tendencje spadkowe z niektórych części egzaminu. Celem zatrzymania tych tendencji z inicjatywy organu prowadzącego zostały podjęte działania na rzecz tworzenia wysokiej jakości edukacji, w tym podnoszenia wyników egzaminów zewnętrznych jak: przekazywanie do budżetów szkół środków finansowych na prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, na przygotowanie uczniów do egzaminów zewnętrznych oraz pozyskiwanie pieniędzy ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektów „miękkich” w obszarze kształcenia ogólnego.*

(akta kontroli str. 178, 231-233)

Miasto w wyniku dokonywanych analiz wyników ww. egzaminów formułowało wnioski do realizacji przez szkoły służące podniesieniu jakości procesów edukacyjnych. Wnioski te przedstawiano w trakcie spotkań i narad z dyrektorami szkół, w szczególności podczas narad inauguracyjnych rok szkolny (w sierpniu każdego roku) w czasie których określano priorytetowe zadania na rok szkolny (tzw. rekomendacje), w tym w zakresie zadań mających na celu uzyskiwanie wyższych wyników z egzaminów zewnętrznych. Były to, m.in.: rozpoznanie i monitorowanie kondycji psychicznej dzieci i młodzieży po powrocie do nauczania stacjonarnego, powiązanie „Szkoły ćwiczeń” z działaniami na rzecz podniesienia jakości kształcenia w szkołach, stworzenie jednolitej metody diagnostycznej efektywności kształcenia, stworzenie wielopłaszczyznowej sieci współpracy (dyrektorów, liderów zespołów przedmiotowych, nauczycieli), organizacja zajęć spoza ramowego planu nauczania sprzyjająca efektywnemu procesowi nauczania (w tym przygotowanie jednostek do realizacji projektów edukacyjnych finansowanych ze środków UE), aktywniejsze włączanie rodziców w działania projakościowe, ukierunkowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli na rozwój kompetencji dydaktycznych i wychowawczych adekwatnych do potrzeb uczniów, metody nauczania, podniesienie jakości doradztwa zawodowego.

(akta kontroli str. 229-233, 601-674)

Miasto w latach 2021-2024 realizowało projekty mające na celu podniesienie jakości kształcenia w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, tj. m.in. projekty p.n.:

a) „Wsparcie na starcie!” – celem projektu było podniesienie¹²⁹ kompetencji kluczowych uczniów na potrzeby przyszłego zatrudnienia poprzez wdrożenie programów indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, prowadzenie zajęć rozwijających kompetencje kluczowe, kompetencje z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych, stosowanie nauczania opartego na metodzie eksperymentu, objęcie uczniów gimnazjów ofertą doradztwa edukacyjno-zawodowego, doskonalenie zawodowe nauczycieli z zakresu stosowania indywidualizacji nauczania, rozwijania ich kompetencji cyfrowych, wyposażenie szkół w niezbędne pomoce dydaktyczne, zapewnienie szkołom zewnętrznego systemu wsparcia gwarantującego wysoką jakość zajęć dodatkowych prowadzonych w ramach projektu oraz wsparcie rodziców uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W ramach projektu wsparciem objęto 237 nauczycieli, 1558 uczniów (w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych), 717 uczniów (objęto doradztwem edukacyjno-zawodowym), 10 szkół i placówek systemu oświaty zostało wyposażonych w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych i pracownie przedmiotowe, a dziewięć szkół zostało wyposażonych w programie, 367 osób zostało objętych szkoleniami/ doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych, 131 dzieci z niepełnosprawnościami zostało objętych wsparciem w ramach projektu. Osiągnięte rezultaty: 1527 uczniów nabyło kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu, 237 nauczycieli uzyskało kwalifikacje lub nabędzie kompetencje po opuszczeniu programu, 10 szkół i placówek systemu oświaty wykorzystuje sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych, 9 szkół wykorzystuje sprzęt w pracowniach przedmiotowych do prowadzenia zajęć edukacyjnych;

b) „Koszalińska Szkoła Ćwiczeń” - celem projektu była poprawa funkcjonowania¹³⁰, szkół w zakresie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy, obejmujących m.in. umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, ICT. W ramach projektu: ZS1 został objęty wsparciem w postaci przygotowania i doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie określonym w programie; 99 osób objęto szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych; 11 podmiotów wykorzystuje technologie informacyjno-komunikacyjne po zakończeniu projektu; 40 nauczycieli ZS1 skorzystało ze wsparcia w ramach projektu; 98 nauczycieli szkół współpracujących skorzystało ze wsparcia w ramach projektu; siedem pracowni przedmiotowych w szkole ćwiczeń zostało wyposażonych w ramach projektu, osiem szkół korzysta z kompleksowego modelu wspierania pracy szkoły.

c) „Pomorze Zachodnie – Pomoc Psychologiczno-Pedagogiczna” - celem projektu było wsparcie psychologiczno – pedagogiczne, prowadzące do niwelowania negatywnych skutków pandemii COVID-19 dla 3 672 uczniów z 25 szkół prowadzonych przez Miasto poprzez realizację 11 756 godzin różnorodnych form pomocy mających na celu poprawę stanu emocjonalnego uczniów oraz ich funkcjonowania w środowisku szkolnym.

d) „Fabryka Kompetencji Kluczowych” – celem było podniesienie¹³¹ kompetencji kluczowych 4084 uczniów (2021 kobiet, 2063 mężczyzn) na potrzeby przyszłego zatrudnienia, uczęszczających do 30 szkół prowadzących kształcenie ogólne (28 szkół podstawowych, dwa licea ogólnokształcące) na terenie Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego¹³² poprzez wdrożenie kompleksowych programów indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, prowadzenie zajęć rozwijających kompetencje kluczowe, kompetencje z zakresu TIK, stosowanie nauczania, stosowanie nauczania opartego na metodzie eksperymentu, objęcie uczniów liceów ogólnokształcących i klas VII-VIII szkół podstawowych ofertą doradztwa edukacyjno-zawodowego, doskonalenie

¹²⁹ Do 31 grudnia 2021 r.

¹³⁰ Do 30 czerwca 2023 r.

¹³¹ Do 30 września 2022 r.

¹³² Dalej: KKBOF.

zawodowe nauczycieli z zakresu stosowania indywidualizacji nauczania, rozwijania ich kompetencji cyfrowych sprzyjających nauczaniu przedmiotowemu z wykorzystaniem narzędzi TIK lub rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów, wyposażenie szkół w niezbędne pomoce dydaktyczne oraz zainicjowanie współpracy organów prowadzących na rzecz podniesienia jakości kształcenia. Grupę docelową projektu stanowiły szkoły prowadzące kształcenie ogólne z obszaru KKBOF, prowadzone przez 13 gmin (Będzino, Białogard, Biesiekierz, Bobolice, Karlino, Koszalin, Manowo, Mielno, Polanów, Sianów, Świeszyno, Tychowo, Ustronie Morskie) i dwa powiaty ziemskie (białogardzki, kołobrzeski), uczniowie, rodzice oraz nauczyciele kształcenia ogólnego. W ramach projektu: 4972 uczniów objęto wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych (z czego 4886 uczniów nabyło te kompetencje), 369 nauczycieli objęto wsparciem (w tym 317 wsparciem z zakresu TIK) w wyniku czego uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje, pracownie przedmiotowe 30 szkół zostały wyposażone m.in. w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych, 1754 uczniów objęto doradztwem zawodowym, 10 uczniów objęto wsparciem stypendialnym w programie, 1585 osób objęto szkoleniami/ doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych, 30 podmiotów wykorzystuje technologie informacyjno- komunikacyjne.

e) „Program poprawy jakości kształcenia ogólnego w Koszalinie” - celem projektu jest podniesienie¹³³ dostępności i jakości kształcenia w dziewięciu szkołach koszalińskich (SP3, SP4, SP6, SP7, SP17, SP18, ILO i VILO). W ramach projektu zaplanowano m.in.:

- objęcie 3060 uczniów wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych (programy indywidualizacji pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, zajęcia rozwijające uzdolnienia i kompetencje, nauczanie oparte na metodzie eksperymentu);
- objęcie uczniów klas III i IV liceów oraz VII i VIII szkół podstawowych ofertą doradztwa edukacyjno-zawodowego;
- objęcie 453 nauczycieli doskonaleniem zawodowym z zakresu stosowania indywidualizacji nauczania, rozwijania kompetencji cyfrowych, stosowania efektywnych metod kształcenia, udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozwijania kompetencji kluczowych;
- wyposażenie pracowni przedmiotowych szkół w sprzęt i pomoce dydaktyczne na potrzeby nauczania opartego na metodzie eksperymentu;
- poprawę warunków do prowadzenia edukacji włączającej.

(akta kontroli str. 75-81, 82-84)

W latach 2021-2023 Miasto zapewniało także dodatkowe godziny zajęć pozalekcyjnych. Były to m.in.: zajęcia sportowe, artystyczne, rozwijające zainteresowania oraz zajęcia wspomagające z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, co zostało opisane w punkcie 1.1.2. wystąpienia pokontrolnego.

Inne podejmowane przez Miasto działania służące podniesieniu jakości procesów edukacyjnych oraz efektów kształcenia to:

- zorganizowanie¹³⁴ I Koszalińskiej Konferencji Oświatowej pt. „Dzieci i uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych”;
- nawiązanie współpracy z Politechniką Warszawską celem wzmocnienia uczniów szkół podstawowych w rozwijaniu kompetencji matematycznych; wszystkie szkoły podstawowe prowadzone przez Miasto przystąpiły do udziału w projekcie „Zeszyt.online - wykorzystanie AI w nauczaniu matematyki”; projekt został skierowany do uczniów klas czwartych szkół podstawowych. Nauczyciele matematyki przystępujący do udziału w projekcie otrzymali wsparcie w postaci szkolenia¹³⁵ dotyczącego wdrażania tego projektu;

¹³³ Do 31 grudnia 2025 r.

¹³⁴ 31 marca 2023 r.

¹³⁵ Z 18 września 2023 r.

- działania wspierające dyrektorów szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto w procesie podnoszenia jakości edukacji i wychowania w koszalińskich szkołach - odbyły się trzy spotkania warsztatowe z dyrektorami szkół podstawowych: dotyczące analizy wyników egzaminów zewnętrznych oraz zdiagnozowania problemów koszalińskiej oświaty (24 sierpnia 2023 r.), planu wspierania szkół podstawowych w budowaniu jakości edukacji i wychowania, dostępności w jednostkach oświatowych (14 grudnia 2023 r.) opracowania ankiety diagnozującej potrzeb rodziców uczniów w zakresie edukacji i wychowania ich dzieci (19 lutego 2024 r.).
- organizacja serii spotkań, celem których było włączenie do działań wspierających szkoły podstawowe Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie¹³⁶ oraz Koszalińskiej Szkoły Ćwiczeń (tj. Zespołu Szkół nr 1 w Koszalinie); w trakcie spotkań z doradcami metodycznymi zatrudnionymi w CEN oraz liderami z ramienia Szkoły Ćwiczeń.

(akta kontroli str. 179, 231-233, 601-674)

Rada nie skorzystała z prawa, o którym mowa w art. 78 ust. 1 Prawa oświatowego w zakresie powołania rady oświatowej.

(akta kontroli str.159-160)

3.3. W latach 2021-2023 przeprowadzono 16 konkursów na stanowisko dyrektora publicznej szkoły, z tego siedem szkół podstawowych oraz dziewięć ponadpodstawowych. Ww. konkursy skutkowały wyborem na to stanowisko dotychczasowego dyrektora w 10 przypadkach oraz osoby niepełniającej do tej pory funkcji dyrektora w sześciu przypadkach.

Ponadto w kontrolowanym okresie w 12 przypadkach organ prowadzący korzystał z możliwości powierzenia stanowiska dyrektora na okres krótszy niż pięć lat bez przeprowadzenia konkursu na podstawie:

- art. 58a ust. 1 pkt 1 ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa¹³⁷ (w sześciu przypadkach – na okres od 1 września 2022 r. do 31 sierpnia 2023 r.);
- § 11ha ust. 1 pkt 1 i ust 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19¹³⁸ (w sześciu przypadkach na okres nie dłuższy niż pięć lat¹³⁹).

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki niepowierzenia funkcji dyrektora szkoły na kolejną kadencję, ze względu na pogarszające się wyniki egzaminów lub utrzymujących się słabych wyników egzaminów, jak również nie było przypadków, w których organ prowadzący odwołał lub rozważał odwołanie dyrektora szkoły. W ww. okresie nie wystąpiły także przypadki powierzenia stanowiska dyrektora szkoły osobie, która miała niższą niż bardzo dobra ocenę pracy, dokonywaną przez organ nadzoru pedagogicznego, w okresie ostatnich pięciu lat pracy¹⁴⁰.

(akta kontroli str. 20-24)

¹³⁶ Dalej: CEN.

¹³⁷ Dz.U. z 2022 r. poz. 583, ze zm.

¹³⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 493 ze zm.

¹³⁹ W tym: w dwóch przypadkach na okres jednego roku, w jednym – czterech lat oraz w trzech przypadkach – pięciu lat.

¹⁴⁰ W okresie od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2023 roku oceny pracy dyrektorów szkół dokonywane były na wnioski dyrektorów składane do ZKO. W okresie objętym kontrolą dokonano 10 takich ocen.

Zasady oceny pracy dyrektorów określone zostały w art. 6a KN jak również w rozporządzeniach Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 sierpnia 2019 r.¹⁴¹ oraz Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 sierpnia 2022 r.¹⁴²

Analiza 12 postępowań konkursowych na dyrektorów szkół podstawowych (sześć postępowań) oraz ponadpodstawowych (sześć postępowań) wykazała, m.in. że:

- we wszystkich przypadkach w celu przeprowadzenia konkursu organ prowadzący szkołę lub placówkę powołał komisję konkursową w składzie zgodnym z art. 63 ust. 14-16 Prawa oświatowego, funkcję przewodniczącego powołanych komisji pełnił Dyrektor WE;
- we wszystkich badanych przypadkach dokonano wyboru dyrektora na okres pięciu lat, po uprzednim wskazaniu kandydata przez ww. komisję; wskazani przez komisję kandydaci spełniali wymogi określone w art. 62 ust. 1 Prawa oświatowego;
- w 10 badanych przypadkach do konkursu przystępował tylko jeden kandydat, zaś w dwóch przypadkach po dwóch kandydatów (przy czym w jednym z tych przypadków komisja jednogłośnie odrzuciła kandydaturę kandydata, który nie przedstawił dokumentów potwierdzających posiadanie wykształcenia pedagogicznego);
- w pięciu przypadkach dokonano wyboru kandydatów, którzy wcześniej pełnili funkcję dyrektora w poprzedniej pięcioletniej kadencji – ww. dyrektorzy uzyskiwali w ciągu ostatnich pięciu lat ocenę¹⁴³ wyróżniającą (w czterech przypadkach) oraz bardzo dobrą (w jednym przypadku), w pozostałych przypadkach na stanowisko dyrektora wybierano nauczycieli dyplomowanych, którym powierzono pełnienie funkcji dyrektora przez okres ostatniego roku szkolnego (w dwóch przypadkach) oraz pracujących jako nauczyciele (w trzech przypadkach) - każdy legitymował się oceną wyróżniającą wystawioną przez dyrektora szkoły.

(akta kontroli str. 52-53)

Dyrektor WE wyjaśnił, że w przypadku odrzucenia jednej z kandydatur, oferta ta nie spełniła warunków formalnych, ponieważ kandydat na dyrektora będący nauczycielem nie przedstawił dokumentów potwierdzających posiadanie wykształcenia pedagogicznego.

(akta kontroli str. 52-53, 246-247)

W przypadku trzech z pięciu szkół, w których dokonano wyboru dyrektora na kolejną kadencję, uczniowie uzyskali średnie lub wysokie wyniki egzaminów zewnętrznych¹⁴⁴ w latach poprzedzających wybór¹⁴⁵, zaś w przypadku dwóch szkół uzyskano niskie wyniki: w SP6 z egzaminu ósmoklasisty z matematyki w 2019 i w 2022 r.¹⁴⁶ oraz w ZS10 z egzaminu maturalnego z j. polskiego w 2020 r.¹⁴⁷ i matematyki w latach 2019-2021¹⁴⁸ (Technikum Samochodowe), z j. polskiego i matematyki w latach 2020-2022¹⁴⁹ (Technikum mechaniczne).

(akta kontroli str. 20-24, 52-53, 857-859, 870)

Dyrektor WE wyjaśnił, że Miasto jako organ prowadzący szkół corocznie dokonywał analizy wyników egzaminów zewnętrznych (ósmoklasisty i maturalnego). Wyniki tych analiz były brane pod uwagę przy przedłużaniu kadencji dyrektora szkoły jako jeden z wielu czynników, wskazujących na jakość i skuteczność jego pracy.

(akta kontroli str. 52-53, 180, 686-740)

¹⁴¹ W sprawie trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli, w tym nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze, szczegółowego zakresu informacji zawartych w karcie oceny pracy, składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego oraz szczegółowego trybu postępowania odwoławczego (Dz. U. poz. 1625) - obowiązujące do 31 sierpnia 2022 r., dalej rozporządzenie ws. trybu dokonania ocen.

¹⁴² W sprawie oceny pracy nauczycieli (Dz.U poz. 1822) - obowiązujące od 1 września 2022 r., dalej: rozporządzenie ws. ocen.

¹⁴³ Organu pedagogicznego przy współudziale organu prowadzącego.

¹⁴⁴ Stanina powyżej 3 (dla egzaminu ósmoklasisty), zdawalność powyżej 50% (dla egzaminu maturalnego).

¹⁴⁵ Pięć lat szkolnych.

¹⁴⁶ Stanina na poziomie 3.

¹⁴⁷ Średni wynik – 41,1%

¹⁴⁸ Średni wynik odpowiednio: 46,8%; 42,4%; 37,6%.

¹⁴⁹ Średni wynik odpowiednio: 34,7%; 41,6%; 47,3% (j. polski) i 25,2%; 39%; 35,5% (matematyka).

Zasady oceny pracy dyrektorów określone zostały w art. 6a KN jak również w rozporządzeniach Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 sierpnia 2019 r. w sprawie trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli, w tym nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze, szczegółowego zakresu informacji zawartych w karcie oceny pracy, składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego oraz szczegółowego trybu postępowania odwoławczego¹⁵⁰ oraz Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie oceny pracy nauczycieli¹⁵¹.

Analiza ocen 10 dyrektorów szkół objętych szczegółowym badaniem wykazała, że:

- organ prowadzący w okresie objętym kontrolą dokonał ocen pracy dyrektorów czterech szkół spośród 10 szkół objętych szczegółowym badaniem; w przypadku pozostałych sześciu szkół oceny zostały dokonane w okresie od 12 grudnia 2016 r. do 20 marca 2019 r.;
- w przypadku ocen dokonanych w okresie objętym kontrolą obejmowały one obligatoryjne określone w § 7 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia ws. trybu dokonania ocen tj. ocenę dysponowania środkami określonymi w planie finansowym szkoły lub placówki i ich wykorzystania; organizacji administracyjnej, finansowej i gospodarczej obsługi szkoły; działań dyrektora jako kierownika zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole; zapewnienia odpowiednich warunków organizacyjnych do realizacji zadań dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych (w przypadku ZS1, VLO i ZS10¹⁵²) oraz § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia ws. ocen, tj. prawidłowość dysponowania przyznanymi szkole środkami budżetowymi oraz pozyskanymi przez szkołę środkami pochodzącymi z innych źródeł oraz prawidłowość wykonywania czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników szkoły, w tym dokonywania oceny ich pracy (w przypadku SP6¹⁵³).

(akta kontroli str. 680-740, 838)

Dyrektor WE wyjaśnił, że zasady oraz kryteria oceny pracy dyrektorów *były uszczegółowione w przepisach, w związku z czym nie zachodziła potrzeba tworzenia przez organ prowadzący osobnych dokumentów z zasadami oceny pracy dyrektorów. Organ prowadzący dokonując częściowej oceny pracy dyrektora szkoły uwzględnił również samoocenę jego pracy, dlatego celem pozyskania informacji na ten temat opracował dokument „Samoocena działalności zawodowej dyrektora”.*

(akta kontroli str. 180-181)

Analiza nagród przyznanych dyrektorom ww. 10 szkół w okresie objętym kontrolą wykazała, że Prezydent przyznał:

- w 2022 r. – dwie nagrody o łącznej wartości 5,6 tys. zł¹⁵⁴ dyrektorom szkół (SP13 - z okazji Dnia Edukacji Narodowej i ZS1 – z okazji 75-lecia szkoły);
- w 2022 r. – sześć nagród o łącznej wartości 17,8 tys. zł¹⁵⁵ dyrektorom szkół (SP18, SP23, ZS1, ZS8, ZS10 – z okazji Dnia Edukacji Narodowej oraz VLO – z okazji 65-lecia szkoły);
- w 2023 r. – pięć nagród o łącznej wartości 15,5 tys. zł¹⁵⁶ dyrektorom szkół (SP13 z okazji Dnia Edukacji Narodowej, ZS8 i ZS10 – z okazji 65-lecia szkoły oraz VLO i ZS10 w uznaniu zasług dyrektora na okoliczność zakończenia pracy).

W uzasadnieniach przyznania ww. nagród z okazji Dnia Edukacji Narodowej wskazano aspekty dotyczące kształcenia, tj. m.in. aktywność w poszukiwaniu rozwiązań w sferze dydaktyki i zarządzania szkołą, motywowanie do osiągania wyników adekwatnych do możliwości uczniów, sukcesy uczniów w konkursach naukowych, artystycznych i sportowych, (dyrektor SP13); wysoki poziom wyników z egzaminów zewnętrznych i konkursów przedmiotowych, organizację międzyszkolnych konkursów i turniejów sportowych, tworzenie szerokiej oferty edukacyjnej poprzez współpracę zagraniczną,

¹⁵⁰ Dz. U. poz. 1625 (obowiązujące do 31 sierpnia 2022 r.), dalej rozporządzenie ws. trybu dokonania ocen.

¹⁵¹ Dz. U. poz. 1822 (obowiązujące od 1 września 2022 r.), dalej: rozporządzenie ws. ocen.

¹⁵² Oceny ogólne wyróżniające dokonane odpowiednio: 11 marca 2021 r.; 31 stycznia 2022 r. i 22 kwietnia 2022 r.

¹⁵³ Ocena ogólna bardzo dobra z 16 lutego 2023 r. (organ prowadzący w obu aspektach przyznał ocenę 9 na 10).

¹⁵⁴ W kwotach po 2,8 tys. zł.

¹⁵⁵ W kwotach od 2,8 tys. zł do 3 tys. zł.

¹⁵⁶ W kwotach od 3 tys. zł do 3,5 tys. zł.

udział w licznych projektach i programach (dyrektor SP18); realizację różnorodnych form zajęć pozalekcyjnych, sukcesy w wojewódzkich konkursach przedmiotowych, wysoki poziom wyników egzaminów ósmoklasisty (powyżej średnich w kraju) (dyrektor SP23); wysokie efekty pracy w zakresie kształcenia zawodowego, wyniki egzaminów maturalnych (powyżej średnich dla techników i liceów), sukcesy w konkursach branżowych i olimpiadach (dyrektor ZS1); osiągane wysokie wyniki egzaminów zawodowych plasujące szkołę w gronie najlepszych branżowych placówek edukacyjnych, osiągane wyniki uczniów w olimpiadach i konkursach zawodowych, (dyrektor ZS8); pozyskanie środków zewnętrznych na wyposażenie placówki w pomoce dydaktyczne, wysokie (361) miejsce w ogólnopolskim rankingu techników w Polsce, uzyskanie tytułu „brązowej szkoły” (dyrektor ZS10).

(akta kontroli str. 32-33, 838, 197-204)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2022/2023 Miasta przedstawionej Radzie zamieszczono nierzetelne dane, tj. dane w zakresie średnich wyników procentowych z egzaminu maturalnego z j. polskiego, j. angielskiego, j. niemieckiego i matematyki dotyczących wyników matur z roku 2023 niewłaściwie wykazano dane z egzaminu maturalnego z roku 2022.

(akta kontroli str. 453-600)

Prezydent wyjaśnił, że *zaistniała sytuacja została spowodowana oczywistą omyłką pisarską*. Prezydent dodał, że organ prowadzący zaprezentował dodatkowo analizę wyników matur za rok szkolny 2022/2023 w postaci prezentacji multimedialnej na stronie <https://www.eduportal.koszalin.pl/pl> w lipcu 2023 roku i zawierała ona prawidłowe dane.

(akta kontroli str. 226)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Prezydent opracowywał informacje o stanie realizacji zadań oświatowych zgodnie z wymogami określonymi w art. 11 ust. 7 Prawo oświatowe oraz terminowo przedstawiał je Radzie. Przy ich sporządzaniu wykorzystywano dane o wynikach egzaminów zewnętrznych publikowane przez OKE oraz wyniki nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez ZKO. Osiągane przez koszalińskie szkoły wyniki były wyższe od średnich wyników w skali kraju i województwa. Pomimo zadowalających wyników kształcenia Miasto, jako organ prowadzący, podejmowało z własnej inicjatywy działania służące osiagnaniu coraz wyższych wyników egzaminów zewnętrznych. Organ prowadzący podejmował działania na rzecz tworzenia wysokiej jakości edukacji, w tym podnoszenia wyników egzaminów zewnętrznych jak: przekazywanie do budżetów szkół środków finansowych na prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, na przygotowanie uczniów do egzaminów zewnętrznych oraz pozyskiwanie pieniędzy ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektów w obszarze kształcenia ogólnego. Organ prowadzący kierował zalecenia poprawy wyników egzaminów do dyrektorów szkół, w których wyniki pogorszały się w stosunku do ubiegłego roku.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła przedstawienia w informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2022/2023 nierzetelnych danych w zakresie średnich wyników procentowych z egzaminu maturalnego z j. polskiego, j. angielskiego, j. niemieckiego i matematyki.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Wnioski

1. Rzetelne weryfikowanie arkuszy organizacyjnych przed ich zatwierdzeniem.

2. Doprowadzenie w ramach nadzoru nad szkołami do ustalania w szkołach wynagrodzeń przysługujących nauczycielom za realizację dodatkowych zajęć finansowanych ze środków własnych Miasta według zasad obowiązujących dla innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, z uwzględnieniem konieczności ich regulacji w regulaminie.
3. Zamieszczanie w informacjach o stanie realizacji zadań oświatowych przedstawianych Radzie rzetelnych danych.

Uwagi NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 23 maja 2024 r.

Kontrolerzy
Maciej Mikulski
główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor
Marcin Stefaniak

.....
podpisano elektronicznie

.....
podpisano elektronicznie

Małgorzata Paciejewska-Sokołowska
specjalista k.p.

.....
podpisano elektronicznie